

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2009

Bc. Pavla Šmejdová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza a vyhodnocení úspěšnosti čerpání finančních prostředků ze SF EU
v programovacím období 2004-2006

Bc. Pavla Šmejdová

Diplomová práce

2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavla ŠMEJDOVÁ**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**

Název tématu: **Analýza a vyhodnocení úspěšnosti čerpání finančních prostředků ze SF EU v programovacím období 2004-2006**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Regionální politika a strukturální fondy EU
2. Oblasti podpory ze strukturálních fondů v ČR
3. Analýza a vyhodnocení čerpání prostředků
4. Závěr

Literatura

Přílohy

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

KÖNIG, P. – LACINA, L. Rozpočet a politiky Evropské unie. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 374 s. ISBN 80-7179-846-0

Průvodce fondy Evropské unie. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2005. 237 s.

VILAMOŤ, Š. Jak získat finanční zdroje Evropské unie. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0

WOKOUN, R. Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2003. 326 s. ISBN 80-245-0517-7

Odborná periodika:

Moderní obec, Obec a finance, Veřejná správa

Internetové zdroje:

<http://www.euroskop.cz/>

<http://www.mmr.cz/>

<http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Romana Provazníková, Ph.D.

Ústav ekonomie

Datum zadání diplomové práce:

18. června 2008

Termín odevzdání diplomové práce:

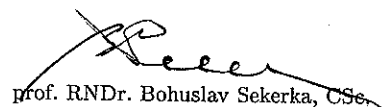
1. května 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

prof. RNDr. Bohuslav Sekerka, CSc.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 9. července 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 12. 4. 2009

Pavla Šmejdová

Poděkování:

Za odborné vedení, cenné rady a připomínky k diplomové práci děkuji vedoucí diplomové práce doc. Ing. Romaně Provazníkové, PhD.

SOUHRN

Obecná část diplomové práce je věnována regionální politice Evropské unie, jejím nástrojům, cílům a principům; regionální politice v České republice, jednotlivým operačním programům a jednotným programovým dokumentům.

Praktická část se zabývá analýzou a vyhodnocením čerpání finančních prostředků za jednotlivé operační programy a jednotné programové dokumenty. V závěru práce je provedeno celkové zhodnocení úspěšnosti programů za programovací období 2004-2006.

KLÍČOVÁ SLOVA

regionální politika, politika hospodářské a sociální soudržnosti, strukturální fondy, operační programy, jednotné programové dokumenty, regiony soudržnosti

TITLE

The analysis and evaluation of the prosperity of financial resources utilizing from SF of the EU in programming period from the year 2004 to 2006

ABSTRACT

The theoretical part of the diploma thesis is devoted to the regional politics of the European Union, its tools, aims, and principals; to regional politics of the Czech Republic, its individual operational programmes and single programming documents.

The practical part is concerning the analysis and evaluation of the prosperity of financial resources utilizing for operational programmes and single programming documents. There is a complete evaluation of the prosperity of the programmes during the period of time from the year 2004 to 2006 towards the end of the thesis.

KEYWORDS

regional policy, economic and social cohesion policy, structural funds, operational programmes, single programming documents, regions NUTS

OBSAH

Úvod	5
1 Regionální politika a strukturální fondy EU	7
1.1 REGIONÁLNÍ POLITIKA	7
1.2 HISTORIE REGIONÁLNÍ POLITIKY	9
1.3 CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY	10
1.3.1 <i>Cíl 1 Podpora rozvoje zaostávajících regionů</i>	11
1.3.2 <i>Cíl 2 Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací</i>	11
1.3.3 <i>Cíl 3 Podpora politiky zaměstnání a vzdělání</i>	12
1.4 ÚZEMNÍ JEDNOTKY EU PRO REGIONÁLNÍ POLITIKU	13
1.5 NÁSTROJE REGIONÁLNÍ POLITIKY	13
1.5.1 <i>Strukturální fondy</i>	14
1.6 HLAVNÍ PRINCIPY REGIONÁLNÍ POLITIKY	17
2 Oblasti podpory ze strukturálních fondů v ČR	19
2.1 REGIONÁLNÍ POLITIKA V ČR	19
2.1.1 <i>Regiony soudržnosti</i>	20
2.2 INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČERPÁNÍ POMOCI	21
2.3 PROGRAMOVÁNÍ A PROGRAMOVACÍ PROCEDURY	23
2.4 NÁRODNÍ ROZVOJOVÝ PLÁN	24
2.5 RÁMEC PODPORY SPOLEČENSTVÍ	24
2.6 OPERAČNÍ PROGRAMY	25
2.6.1 <i>Společný regionální operační program</i>	26
2.6.2 <i>OP Infrastruktura</i>	27
2.6.3 <i>OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství</i>	28
2.6.4 <i>OP Rozvoj lidských zdrojů</i>	29
2.6.5 <i>OP Průmysl a podnikání</i>	30
2.6.6 <i>Horizontální priority</i>	31
2.7 JEDNOTNÉ PROGRAMOVÉ DOKUMENTY	32
2.7.1 <i>Jednotný programový dokument pro Cíl 2</i>	32
2.7.2 <i>Jednotný programový dokument pro Cíl 3</i>	33
3 Analýza a vyhodnocení čerpání prostředků	35
3.1 PRŮBĚH ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	36
3.1.1 <i>Období 2004-2006</i>	37
3.1.2 <i>Období 2005-2007</i>	38
3.1.3 <i>Období 2006-2008</i>	38
3.2 ANALÝZA A VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ	40
3.2.1 <i>Společný regionální operační program</i>	41
3.2.2 <i>Operační program Infrastruktura</i>	43
3.2.3 <i>Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství</i>	45
3.2.4 <i>Operační program Rozvoj lidských zdrojů</i>	47
3.2.5 <i>Operační program Průmysl a podnikání</i>	49
3.2.6 <i>Jednotný programový dokument pro Cíl 2</i>	51
3.2.7 <i>Jednotný programový dokument pro Cíl 3</i>	52
3.3 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ ÚSPĚŠNOSTI PROGRAMŮ	54
4 Závěr	58

Úvod

Česká republika vstoupila do Evropské unie spolu s dalšími devíti státy dne 1.5. 2004. Toto doposud největší rozšíření znamenalo významný nárůst regionálních rozdílů. Evropská unie byla na rozšíření připravena, nové členské státy se v čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti připojily k původním zemím Evropské unie.

Desítky států vstoupila do Evropské unie ve druhé třetině programovacího období 2000-2006. V rámci zkráceného programovacího období 2004-2006 bylo novým členům přislíbeno 24 miliard EUR ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Již před vstupem Česká republika využívala prostředky fondů Evropské unie a to prostřednictvím předvstupních nástrojů, kterými byly ISPA, SAPARD a program PHARE. Vstupem do Evropské unie se České republice otevřely nové možnosti a jednou z nich je využití prostředků strukturálních fondů a to Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu, Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu a Finančního nástroje na podporu rybolovu.

V letošním roce dobíhají poslední projekty financované z alokace roku 2006. Finanční prostředky alokované pro rok 2006 měly být dočerpány do 31. 12. 2008, ale z důvodu ekonomické krize Evropská komise navrhla prodloužení čerpání finančních prostředků o půl roku, tedy do 30. 6. 2009. Česká republika této nabídce využila a to ve všech operačních programech vyjma Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Nabídky využily i jednotné programové dokumenty pro Prahu.

Diplomová práce má za cíl analyzovat a vyhodnotit čerpání prostředků ze strukturálních fondů za programovací období 2004-2006. Tento cíl jsem rozdělila na několik dílčích cílů:

- seznámení se s cíli, nástroji a principy politiky hospodářské a sociální soudržnosti,
- seznámení se s regionální politikou ČR a oblastmi podpory ze strukturálních fondů,
- analýza jednotlivých operačních programů za jejich priority a opatření,
- analýza jednotných programových dokumentů za jejich priority a opatření,
- celková analýza a vyhodnocení programů.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, část teoretickou a část praktickou.

V obecné části seznamuji se základními pojmy z oblasti regionální politiky, dále se věnuji jedné z nejdůležitějších politik EU a to regionální politice. Zmiňuji historii regionální politiky, její cíle, nástroje a hlavní principy. V následující kapitole se věnuji regionální politice v ČR a institucionálnímu rámci, který byl vytvořen pro čerpání prostředků z fondů EU. V této části zmiňuji programové dokumenty, Národní rozvojový plán, Rámec podpory společenství, operační programy a jednotné programové dokumenty.

V praktické části se nejprve zabývám průběhem čerpání finančních prostředků a to za jednotlivá období čerpání. Poté provádím analýzu a vyhodnocení dat z Monitorovacího systému strukturálních fondů. Analyzuji jednotlivé priority a jednotlivá opatření zvláště za každý operační program a zvláště za každý jednotný programový dokument. V závěru praktické části je provedeno celkové zhodnocení úspěšnosti programů za programovací období 2004-2006.

Při zpracování teoretické části jsem vycházela z dostupné odborné literatury, publikací poskytnutých Eurocentrem Pardubice a z informací nacházejících se na internetových stránkách.

V praktické části jsem vycházela z odborných periodik, internetových stránek a z dokumentu Průběh čerpání strukturálních fondů 2004-2006 k 28. 2. 2009, který je umístěn na internetových stránkách www.strukturalni-fondy.cz. Číselné údaje, které slouží jako podklad pro analýzu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU, jsem získala z Monitorovacího systému strukturálních fondů.

Poznatky, ke kterým jsem při zpracování této práce postupně dospěla, shrnuji v závěru.

1 Regionální politika a strukturální fondy EU

Úvodem vymezují následující pojmy: strukturální fondy, hospodářská a sociální soudržnost, programovací období a pravidlo n+2.

Strukturální fondy jsou finančními nástroji EU, které přispívají k posilování hospodářské a sociální soudržnosti, ke snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a ke snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí. [1, s.51]

Hospodářská a sociální soudržnost je základním předpokladem existence Společenství. Společenství proto usiluje o její posilování – snižováním rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a snížením zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů, podporou harmonického, vyváženého a udržitelného rozvoje ekonomických činností, vysoké úrovně zaměstnanosti, rovnosti mezi muži a ženami a vysokou úrovní ochrany a zlepšování životního prostředí. [1, s.20]

Programovací období je v EU zpravidla sedmileté. Jedná se o období, pro které jsou stanoveny Cíle a nástroje sloužící k naplňování Cílů a pro které jednotlivé členské státy vytvářejí programové dokumenty.

Pravidlo n+2 znamená, že každý finanční závazek členské země přijatý vůči Evropské komisi musí být splněn do dvou let od jeho přijetí. Tedy alokace určená programovým dokumentem na daný rok musí být vyčerpána nejpozději do dvou let od roku, pro který je alokace určena. Nárokované prostředky let 2005 mohou být čerpány až do roku 2007, stejně tak prostředky roku 2006 mohou být čerpány do roku 2008, tj. po skončení programovacího období 2004-2006. [1, s.38]

1.1 Regionální politika

Regionální politika či politika hospodářské a sociální soudržnosti je jednou z nejdůležitějších politik EU, je financována třetinou rozpočtu EU. Regionální politika je koordinovanou politikou EU a je založena na solidaritě a soudržnosti. Solidarita spočívá v tom, že bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států či regionů a to z důvodu zlepšení kvality života a hospodářské situace v těchto regionech. Soudržnost vychází z myšlenky, že pro všechny je přínosné zmenšovat rozdíly v příjmech a bohatství mezi chudšími a bohatšími regiony.

Důvody pro realizaci společné regionální politiky:

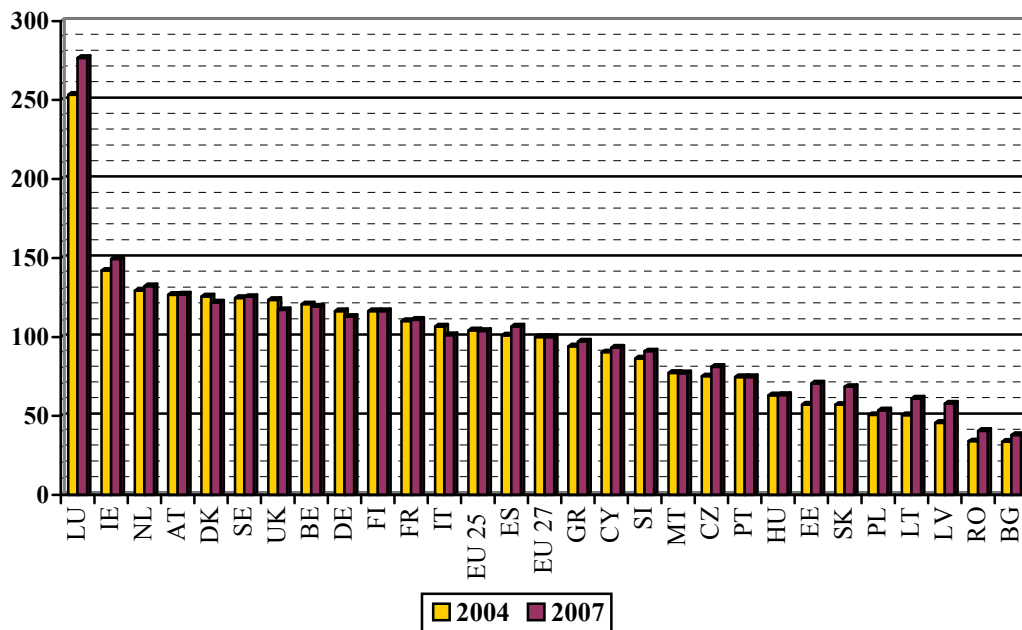
- rozpor mezi závažností problémů a schopnostmi států tyto problémy řešit;
- vytvoření ekonomické a monetární unie s sebou nese regionálně diferencované rozmístění výhod;
- požadavek některých členských států na kompenzaci dopadů ostatních politik EU, zvláště společné zemědělské politiky;
- některé vlády často omlouvaly poskytování nejrůznějších dotací do průmyslu regionálními problémy;
- kompenzace možných negativních dopadů integrace. [7, s.19]

Smyslem regionální politiky je podpora harmonického a vyváženého rozvoje regionů, podpora zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů, snižování regionálních rozdílů, ochrana životního prostředí a rovné příležitosti pro muže a pro ženy.

Regionální politika je v EU prováděna na těchto třech úrovních:

- nadnárodní úrovni – regionální politika prováděna relativně nezávisle přímo EU,
- národní úrovni – silně diferencovaná regionální politika uskutečňovaná jednotlivými členskými zeměmi, postupně však přejímající některá společná pravidla,
- regionální úrovni – ve většině zemí, dlouhodobě posilována. [6, s.14]

Následující graf č.1 uvádí HDP na obyvatele v paritě kupní síly v letech 2004 a 2007 v jednotlivých členských státech EU. Vychází z toho, že průměr HDP na obyvatele v paritě kupní síly EU 27 je 100. Nejvyšší úroveň HDP na obyvatele v paritě kupní síly má Lucembursko, naopak nejnižší mají nově přistoupivší státy Bulharsko a Rumunsko. Česká republika byla v roce 2004 na úrovni 75 % průměru EU 27 a v roce 2007 na úrovni 81 % průměru EU 27.

graf 1 HDP na obyvatele v paritě kupní síly v letech 2004 a 2007, EU 27 = 100

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat EUROPA – Eurostat* [10]

1.2 Historie regionální politiky

Již v počátcích formování Evropského hospodářského společenství bylo pamatováno na zabezpečení trvalého a vyrovnaného rozvoje členských zemích a to i přesto, že hospodářská a sociální soudržnost nebyla ve středu zájmu zakládajících států. Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství ze dne 25. 3. 1957 má ve svém úvodním prohlášení: „Snažíce se posílit jednotu hospodářství svých zemí a zajistit jejich harmonický rozvoj zmenšováním rozdílů mezi jednotlivými regiony a odstraněním zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů“[48, s.7].

V počátcích evropské integrace byla regionální politika řešena pouze na národní úrovni. Jediným státem s velkými regionálními rozdíly byla Itálie. Teprve postupem času začal být kladen důraz na regionální politiku. Ekonomická situace 70. let přiměla státy k zavedení regionální politiky na nadnárodní úrovni. V dalších letech byla regionální politika utvářena rozšiřováním Evropského společenství a prohlubováním integrace.

Stručnou historii regionální politiky shrnuje následující tabulka č.1.

tabulka 1 Stručná historie regionální politiky

Období ¹	Důležité momenty regionální politiky
1958-1973	<ul style="list-style-type: none"> - individuální přístup bez koordinace na nadnárodní úrovni - 1960 založen Evropský sociální fond - 1962 založen Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
1974-1985	<ul style="list-style-type: none"> - vznik regionální politiky na nadnárodní úrovni - 1975 založen Evropský fond regionálního rozvoje
1986-1993	<ul style="list-style-type: none"> - nové pojetí regionální ekonomiky – reforma strukturálních fondů (přiděleno 68 mld. ECU), střednědobé plánování regionálních programů - 1986 přijat Jednotný evropský akt – vytvořeny podmínky pro politiku soudržnosti - 1988 reforma strukturálních fondů – regionální politika součástí politiky hospodářské a sociální soudržnosti - 1989 program PHARE - pro období 1989-1993 stanoveno 5 cílů strukturální politiky - 1992 Smlouva o EU (Maastrichtská smlouva) – jedním z hlavních cílů Unie se stává soudržnost - 1992 na politiku soudržnosti přiděleno 200 mld. ECU (třetina rozpočtu) - 1993 založen Fond soudržnosti
1994-1999	<ul style="list-style-type: none"> - v platnosti zůstávají cíle z předchozího období + přidán další cíl - 1994 přijaty dokumenty „Evropa 2000+“ a „Principy rozvojové politiky evropského prostoru“ - 1994 založen Finanční nástroj na podporu rybolovu - nástroje na podporu v kandidátských zemích (ISPA, SAPARD) - 1999 schválen dokument „Agenda 2000“
2000-2006	<ul style="list-style-type: none"> - nová reforma strukturálních fondů – stanoveny 3 cíle, přiděleno 213 mld. EUR - 2000 Evropská rada v Lisabonu přijala strategii zaměstnanosti – „do roku 2010 nejkonzervativnější a nejdynamičtější ekonomika založená na znalostech“
2007-2013	<ul style="list-style-type: none"> - reforma strukturálních fondů – stanoveny 3 nové cíle, vyčleněno 347 mld. Eur

1.3 Cíle regionální politiky

Cíle regionální politiky jsou definovány na základě identifikace hlavních regionálních problémů. Tyto cíle jsou konkretizovány pro jednotlivá časová období, aby jejich plnění mohlo být lépe kontrolováno a mohla být souběžně hodnocena účinnost zvolených nástrojů.

Na konci 80. let se přistoupilo k plánování v rámci programovacího období. Pro posílení účinnosti regionální politiky bylo stanoveno 5 cílů, na jejichž dosažení se soustředily všechny zdroje regionální politiky. V následujícím programovacím období k těmto cílům přibyl cíl šestý, který byl orientovaný na podporu odlehlých oblastí (Švédsko, Finsko).

¹ Etapizace se v různých publikacích liší, toto členění bylo převzato z: WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie* [7, s.22]

V souladu s požadavky dokumentu Agenda 2000 na větší koncentraci a efektivitu vynakládaných prostředků ze strukturálních fondů, byl počet cílů pro období 2000-2006 ze šesti snížen na tři. Nedošlo však k faktickému zániku předchozích šesti cílů, pouze tyto cíle byly sloučeny do třech priorit. Smyslem bylo především omezení plošnosti podpory a tedy zaměření se na nejvíce postižené oblasti. Na základě principu koncentrace tak mělo dojít ke snížení podílu obyvatelstva Unie, jemuž se dostane podpory ze strukturálních fondů z 50 % na 40 % v roce 2006. [2, s.19]

Pro období 2000-2006 Komise EU stanovila následující dva regionální cíle a jeden horizontální cíl:

- **Cíl 1** Podpora rozvoje a strukturálního přizpůsobování regionů, které ve svém rozvoji zaostávají za ostatními (Podpora rozvoje zaostávajících regionů)²;
- **Cíl 2** Podpora hospodářské a sociální konverze oblastí, které se potýkají se strukturálními problémy (Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací);
- **Cíl 3** Podpora adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti (Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání). [7, s.42]

1.3.1 Cíl 1 Podpora rozvoje zaostávajících regionů

Cíl 1 je hlavní prioritou politiky soudržnosti EU. Evropská unie podporuje vyvážený rozvoj a usiluje o částečné snížení rozdílů mezi odlišnou úrovní rozvoje různých regionů. Z tohoto důvodu na podporu Cíle 1 směřují více než 2/3 prostředků strukturálních fondů (více než 135 mld. EUR). Cíl je určen regionům s HDP pod hranicí 75 % průměru EU. Tyto regiony se vyznačují nízkou úrovní investic, vyšší než průměrnou mírou nezaměstnanosti, nedostatkem služeb a nedostatečnou základní infrastrukturou. Jedná se o 50 regionů, v nichž žije asi 22 % populace EU. Strukturální fondy v těchto regionech podporují nastartování ekonomických aktivit prostřednictvím nezbytné základní infrastruktury, rostoucí úrovně kvalifikace lidských zdrojů a povzbuzením investic do podnikání. [37]

Nástroji pro dosahování tohoto cíle jsou všechny čtyři strukturální fondy – ERDF, ESF, EAGGF a FIG.

1.3.2 Cíl 2 Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací

Cíl 2 je zaměřen na revitalizaci oblastí potýkajících se se strukturálními problémy, ať průmyslovými, zemědělskými, urbanistickými či způsobenými závislostí na rybolovu. Ačkoliv se jedná o regiony, jejichž úroveň rozvoje je blízká průměru Společenství, takové

² v závorce uvádím zkrácené názvy dle: *Regionální politika EU 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [46]

oblasti čelí různým druhům socioekonomických problémů, které jsou často způsobeny vysokou mírou nezaměstnanosti. Cíl zahrnuje změny v průmyslu a v sektoru služeb, pokles tradičních aktivit v zemědělství, krizovou situaci v městských oblastech a problémy spojené s aktivitami v rybolovu. [38]

Pod Cíl 2 spadá 18 % populace EU. Z toho 8,5 % žije v oblastech s problémy v průmyslu (kritéria: nezaměstnanost pod průměrem EU, procento zaměstnaných v průmyslu překračuje průměr EU, pokles zaměstnanosti v průmyslu), 5,2 % žije v oblastech potýkajících se s problémy v zemědělství (kritéria: hustota osídlení je menší než 100 osob na km², zaměstnanost v zemědělství je rovna či vyšší než dvojnásobek průměru EU, míra nezaměstnanosti je vyšší než průměr EU), 1,9 % žije v problémových městských oblastech (kritéria: dlouhotrvající míra nezaměstnanosti nad průměrem EU, vysoká úroveň chudoby, akutní environmentální problémy, vysoká míra kriminality, nízká úroveň vzdělání), 0,3 % v oblastech závislých na rybolovu (kritéria: oblast musí mít podstatné procento obyvatel zaměstnáno v rybářství a ve stejnou dobu významný pokles zaměstnanosti v tomto sektoru) a 2,1 % ve smíšených oblastech. [39]

Pro Cíl 2 je určeno 11,5 % prostředků ze strukturálních fondů ERDF, ESF a FIFG.

1.3.3 Cíl 3 Podpora politiky zaměstnání a vzdělání

Tento cíl je cílem horizontálním neboli plošným.

Zahrnuje oblasti celého území EU vyjma oblastí spadajících pod Cíl 1. Cíl 3 slouží jako rámec pro všechna opatření podporující oblast lidských zdrojů v členských zemích. Přihlíží k politikám, směrnicím a potřebám členských států stanovených v jejich národních plánech zaměstnanosti. Podporuje široký rozsah opatření zaměřených na: podporu aktivní politiky zaměstnanosti; zlepšení přístupu na trhu práce především s důrazem na lidi ohrožené vyloučením ze společnosti; zvýšení pracovních příležitostí prostřednictvím celoživotního vzdělávání a rekvalifikačních programů a podporu rovných příležitostí pro muže a ženy. [38]

Prostředky pro Cíl 3 jsou čerpány ze strukturálního fondu ESF a představují 12,3 % celkových prostředků strukturálních fondů.

V příloze A přikládám obrázek, v němž jsou na mapě Evropy barevně (podle cílů) zachyceny jednotlivé oblasti čerpající prostředky ze strukturálních fondů v období 2004-2006.

1.4 Územní jednotky EU pro regionální politiku

Nejen pro potřeby regionální politiky při poskytování prostředků ze strukturálních fondů podle jednotlivých cílů, byly v roce 1988 Evropským statistickým úřadem zavedeny územní statistické jednotky (NUTS – La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques).

Byly stanoveny tři hlavní úrovně regionálního členění:

- NUTS I – 97 jednotek
- NUTS II – 271 jednotek
- NUTS III – 1303 jednotek.

Pro potřeby regionální politiky jsou důležité úrovně NUTS II (pro Cíl 1) a NUTS III (pro Cíl 3).

Kromě tří hlavních úrovní byly stanoveny úrovně nižší, takzvané místní územní jednotky (LAU – Local Administrative Units), které odpovídají dřívějším stupňům NUTS IV a NUTS V. Ty však slouží pouze pro statistické účely.

1.5 Nástroje regionální politiky

Pro naplňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti a pro přispívání k naplňování prioritních cílů, slouží finanční nástroje. Základními nástroji jsou rozpočet EU, strukturální fondy, Fond soudržnosti, iniciativy Společenství, inovační akce a technická pomoc.

Rozpočet EU slouží k financování společných aktivit, které byly na úroveň EU přeneseny primární legislativou. Druhou největší výdajovou položkou rozpočtu jsou výdaje na strukturální operace, tedy na strukturální fondy a Fond soudržnosti. Kandidátské země byly podporovány z rozpočtu EU při realizaci své regionální politiky prostřednictvím předvstupní pomoci.

Fond soudržnosti vznikl v roce 1993 na podporu rozvoje chudších států, nikoliv regionů, z toho důvodu nepatří mezi strukturální fondy. Fond soudržnosti je určen státům, které mají úroveň HDP nižší než 90 % průměru EU a zároveň usilují o splnění maastrichtských kritérií pro vstup do Evropské měnové unie.

Iniciativy společenství jsou zaměřeny na specifické problémy týkající se většiny či všech členských států či regionů. Jsou koordinovány Evropskou komisí, která stanovila čtyři iniciativy, z nichž každá je financována jedním strukturálním fondem. Z rozpočtů strukturálních fondů je na ně vyčleněno 5,35 % rozpočtu. Iniciativy směřují na rozvoj přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce – INTERREG III; na podporu inovačních strategií na hospodářskou a sociální obnovu měst a městských okrajových oblastí

postižených krizí – URBAN II; na rozvoj venkova – LEADER+ a na rozvoj lidských zdrojů v souvislosti s rovnými příležitostmi – EQUAL.

Inovační akce jsou ve výlučné pravomoci Evropské komise, je na ně vyčleněno 0,5 % prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Přispívají k přípravě inovačních metod a praktických postupů, které vedou ke zdokonalení nakládání s prostředky ze strukturálních fondů. Jde především o pilotní projekty, studie a výměny zkušeností.

Technická pomoc je zaměřena na financování opatření nezbytných pro provádění pomoci ze strukturálních fondů, tedy přípravy, monitorování, hodnocení a kontroly.

1.5.1 Strukturální fondy

Víceleté rozvojové programy, které společně vypracovávají regiony, členské státy a Komise EU, jsou financovány ze strukturálních fondů. Strukturální fondy přispívají ke snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje jednotlivých regionů a ke snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů, čímž přispívají k posilování hospodářské a sociální soudržnosti.

Mezi strukturální fondy patří:

- Evropský fond regionálního rozvoje,
- Evropský sociální fond,
- Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond,
- Finanční nástroj na podporu rybolovu.

Pro období 2000-2006 bylo do strukturálních fondů alokováno 195 mld. EUR.

Evropský fond regionálního rozvoje

Evropský fond regionálního rozvoje byl založen roku 1975 za účelem poskytování finanční podpory na programy regionálního rozvoje zaměřené na nejvíce znevýhodněné regiony. Jedná se o nejvýznamnější a největší strukturální fond, neboť představuje polovinu všech výdajů strukturálních fondů.

Zdroje ERDF jsou používány především na spolufinancování:

- produktivních investic vedoucích k vytvoření nebo udržování pracovních míst,
- infrastruktury,
- místních rozvojových iniciativ a podnikatelských aktivit malých a středních podniků. [43]

Prakticky jsou pokryty všechny rozvojové oblasti: doprava, komunikační technologie, energie, životní prostředí, sociální infrastruktura, výchova, městská přestavba a přeměna průmyslových oblastí, rozvoj venkova, rybolov, turistika a kultura. [43]

Ze zdrojů ERDF jsou financovány projekty v rámci Cílů 1 a 2, iniciativ Společenství INTERREG a URBAN a dále i inovační akce a technická opatření.

Posláním fondu je vyrovnávání regionálních rozdílů a podpora stabilního a udržitelného rozvoje. Cílem pomoci poskytnuté z ERDF je vytvoření pracovních míst prostřednictvím podpory konkurenceschopného rozvoje.

Evropský sociální fond

Evropský sociální fond je nejstarším strukturálním fondem, který byl založen v roce 1960. Fond je hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti EU. Smyslem fondu je předcházení a řešení nezaměstnanosti, rozvoj lidských zdrojů a podpora integrace trhu práce.

ESF je zaměřen na podporu:

- pracovní integrace dlouhodobě nezaměstnaných,
- pracovní integrace nezaměstnaných mladých lidí,
- pracovní integrace osob vyloučených z trhu práce,
- rovných příležitostí na trhu práce,
- specifických činností pro zlepšení přístupu žen na trh práce,
- zlepšení vzdělávacího a rekvalifikačního systému,
- kvalifikovaných pracovních sil,
- lidského potenciálu v oblasti výzkumu a vývoje. [44]

Z prostředků fondu jsou financovány projekty v rámci všech tří Cílů, iniciativa Společenství EQUAL, inovační akce, technická pomoc a programy na podporu zaměstnanosti v rámci Národních akčních plánů zaměstnanosti.

Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond

Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond vznikl v roce 1962 za účelem financování společné zemědělské politiky (95 % výdajů fondu). V rámci evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti fond podporuje rozvoj venkova a zlepšování zemědělských struktur.

Prostředky EAGGF spolufinancují:

- investice do zemědělství (modernizace, snižování produkčních nákladů, kvality produktu, životního prostředí),
- pomoc a odborné školení pro začínající mladé farmáře,
- kompenzace méně příznivým oblastem,
- zemědělsko-environmentální opatření,
- zpracování a odbyt zemědělských výrobků,

- rozvoj a optimalizaci využívání lesů,
- rozvoj venkovských oblastí prostřednictvím zajištění služeb, podpory místní ekonomiky, stimulaci cestovního ruchu a řemeslných aktivit. [40]

Jak vyplývá z názvu fondu, fond je rozdělen na dvě sekce, podpůrnou a záruční. Podpůrná sekce EAGGF podporuje rozvoj venkova v rámci Cíle 1 (vyjma kompenzace příjmů, zemědělsko-environmentálních opatření a rozvoje lesů – financovány záruční sekcí) a záruční sekcí jsou financována všechna opatření mimo Cíl 1, např. vývozní kompenzace a stabilizace cen. EAGGF financuje také iniciativu Společenství LEADER+. [42]

Finanční nástroj na podporu rybolovu

Finanční nástroj na podporu rybolovu byl založen v roce 1994 s cílem přispívat k dosažení udržitelné rovnováhy mezi množstvím ryb a jejich výlovem. To s sebou nese požadavek na konkurenceschopnost sektoru a rozvoj oblastí na něm závislých.

Zdroje FIG jsou používány na podporu:

- změn v rybářském sektoru,
- modernizaci loďstva,
- rozvoj chovu ryb,
- ochranu přímořských oblastí,
- vybavení přístavů,
- zpracování a odbyt rybích produktů. [36]

Prostředky fondu slouží k financování projektů v rámci Cíle 1 a odpovídajících inovačních akcí.

tabulka 2 Vztahy mezi strukturálními fondy, Cíli a iniciativami Společenství

Cíle a iniciativy	Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	INTERREG	URBAN	LEADER+	EQUAL
Strukturální fondy	ERDF	ERDF	ESF	ERDF	ERDF	EAGGF	ESF
	ESF	ESF					
	EAGGF	FIFG					
	FIFG						

Zdroj: VILAMOVÁ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie* [6, s.26]

Předchozí tabulka č.2 uvádí jednotlivé Cíle a iniciativy Společenství a k nim odpovídající nástroje regionální politiky.

1.6 Hlavní principy regionální politiky

Regionální politika při financování jednotlivých projektů ze strukturálních fondů vychází z několika základních principů.

Principy, o které se opírají operace strukturálních fondů, byly posíleny a podrobněji specifikovány: podpora musí být součástí programu; musí být zahrnuto tolik účastníků, kolik je možné; pomoc Společenství nesmí nahrazovat národní fondy; výdaje strukturálních fondů musí být řádně řízeny, monitorovány (sledovány) a evaluovány (hodnoceny); platby musejí být řádně kontrolovány. [47]

Princip programování

Princip programování je jeden ze základních elementů reformy strukturálních fondů. Programování zahrnuje přípravu plánu víceletého rozvoje a je prováděno na základě společného rozhodování. Proces je víceúrovňový, do opatření jsou zahrnuty veřejné a soukromé orgány pověřené prováděním těchto opatření. [47]

Členskými státy jsou nejprve navrženy rozvojové plány, založené na národních a regionálních prioritách. Poté členský stát předloží Komisi programový dokument řídicí se základní směrnici. Komise vyjednává s členskými státy na základě jejich programových dokumentů a provádí alokaci z fondů pro každou formu pomoci a pro každý stát. [47]

Princip koncentrace

Jedná se o koncentraci úsilí, kdy prostředky fondů mají být použity pouze na předem stanovené priority. Snahou je věnovat nejvíce prostředků do regionů s největšími problémy a nejlépe na projekty přinášející maximální užitek. [7, s.29-30]

Princip partnerství

Partnerství je přístup rozšiřující se spolupráce, který zahrnuje regionální i lokální orgány, ekonomické a sociální partnery na všech úrovních. Spolupráce začíná schválením rozvojového plánu. [47]

Princip adicionality

Princip adicionality nebo-li doplňkovosti požaduje, aby podpora Společenství byla doplňková k národnímu financování a nenahrazovala ho. Pro každý Cíl musí členský stát udržovat své veřejné výdaje nejméně na takové úrovni, která byla v předchozím období. [46]

Jedná se tedy o spolufinancování schválených projektů a to určeným podílem zdrojů ze strany příjemce podpory, ať již ze státního rozpočtu, regionálních či místních rozpočtů, z privátních zdrojů anebo kombinací. [7, s.30]

Princip řízení, monitorování a vyhodnocování

Mezi nová pravidla strukturálních fondů bylo zahrnuto, že členský stát musí jmenovat řídicí orgán pro každý program. Jeho povinnostmi jsou implementace, korektní řízení a účinný program (sbírání statistických a finančních dat, příprava a předkládání výročních zpráv Komisi, organizování střednědobých evaluací). [47]

Jsou zřízeny monitorovací výbory, které jsou v zodpovědnosti členského státu. Výbory, pověřené reprezentováním řídicího orgánu, zajišťují efektivitu a kvalitu implementace strukturálních opatření. [47]

Jsou prováděny tři typy evaluace (hodnocení): ex-ante, střednědobá a ex-post. Reforma nově specifikuje, kdo je zodpovědný za který typ. Ex-ante vyhodnocení je v pravomoci kompetentního orgánů členských států, střednědobá evaluace musí být provedena orgánem řídicím program ve spolupráci s Komisí do 31. prosince 2003 a ex-post vyhodnocení je v pravomoci Komise ve spolupráci s členským státem a řídicím orgánem. Evaluační zprávy musí být dostupné veřejnosti. [47]

2 Oblasti podpory ze strukturálních fondů v ČR

Čerpání prostředků ze strukturálních fondů je umožněno na základě programů, které vypracují jednotlivé členské státy a které schválí Evropská komise EU. Tyto programy mají za úkol napomáhat naplňování priorit stanovených daným státem.

Národní rozvojový plán ČR stanovuje prioritní osy, jejichž realizace vede k naplnění specifických cílů a naplnění těchto cílů vede k naplnění cíle globálního. Prioritní osy jsou oblastmi podpory, jejichž naplnění má být dosaženo prostřednictvím nástrojů – operačních programů.

Mezi oblasti podpory v ČR byly pro období 2004-2006 zvoleny následující priority: cestovní ruch; dopravní infrastruktura; infrastruktura energetiky; ekologická infrastruktura; telekomunikační infrastruktura a informační společnost; pomoc velkým podnikům; pomoc malým a středním podnikům a odvětvím řemesel; regionální rozvoj, revitalizace a rozvoj městského prostředí; podpora přizpůsobení a rozvoje venkovských oblastí; sociální integrace a rovné příležitosti; sociální a veřejná zdravotní infrastruktura; výzkum, rozvoj technologií a inovace; vytváření partnerství a podpora spolupráce; rozvoj lidských zdrojů a zaměstnanost/vzdělávání; zemědělství, rybářství; lesnictví. [5, s.26]

Tyto oblasti podpory jsou různou měrou zastoupeny v jednotlivých operačních programech ČR, jak uvádí příloha B.

2.1 Regionální politika v ČR

Na počátku 90. let 20. stol. regionální politika nezaujímal významné místo mezi státními politikami, spíše naopak. Teprve ve 2. pol. 90. let 20. stol. se stala jednou z nejdůležitějších politik a to z důvodu narůstajících meziregionálních rozdílů a z důvodu přípravy ČR na vstup do EU.

V roce 1998 byly Vládou ČR přijaty Zásady regionální politiky. Cílem zásad bylo stanovit obecná pravidla pro provádění české regionální politiky a přiblížení české regionální politiky komunitární regionální politice. Podle zásad měla být regionální politika prováděna na státní a regionální úrovni. Byly také stanoveny dva typy regionů se soustředěnou podporou státu a to strukturálně postižené regiony a hospodářsky slabé regiony.

V letech 1998-1999 byla poprvé Ministerstvem pro místní rozvoj ČR zpracována Strategie regionálního rozvoje ČR.

Legislativně zakotvena byla regionální politika teprve zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který se stal rámcem pro českou regionální politiku. Tento

zákon má zásadní význam pro provádění regionální politiky příslušnými orgány státní správy a územní samosprávy a zároveň vytváří podmínky pro získání pomoci ze strukturálních fondů.

V roce 1999 byl vytvářen Národní rozvojový plán ČR pro programovací období 2000-2006, bez něhož by nebylo možné využívat předvstupní pomoc EU.

V následujícím období se ČR postupně začala zapojovat do politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

2.1.1 Regiony soudržnosti

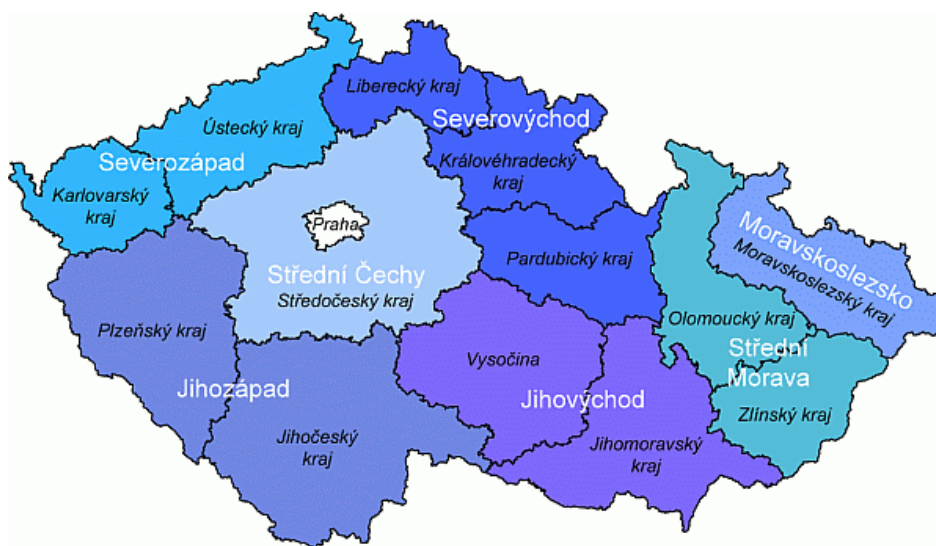
Pro poskytování podpory ze strukturálních fondů má význam členění území EU na tzv. územní statistické jednotky (NUTS).

Území ČR je členěno na tyto úrovně:

- NUTS I – stát (ČR),
- NUTS II – regiony soudržnosti (8),
- NUTS III – kraje (14),
- LAU I – okresy (76 a 15 pražských obvodů),
- LAU II – obce (6 249). [46]

Pro regionální politiku jsou důležité NUTS II, tzv. regiony soudržnosti. Region soudržnosti je v ČR tvořen jedním až třemi kraji. Do těchto regionů je směřována podpora v rámci Cíle 1. Vedle NUTS II mají pro regionální politiku význam i NUTS III jako příjemci pomoci v rámci Cíle 3.

Následující obrázek č.1 zachycuje NUTS II a NUTS III v ČR.

obrázek 1 Rozdělení ČR na NUTS II a NUTS III

Zdroj: *Regionální politika EU – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [44]

2.2 Institucionální zajištění čerpání pomoci

Množství subjektů na evropské, národní a regionální úrovni je zapojeno do přípravy, implementace, kontroly a vyhodnocení čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Avšak celková zodpovědnost za realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti je v rukou členského státu. Členský stát může implementací a monitorováním pověřit stávající či nově zřízené orgány.

Institucionální rámec tvoří:

Řídicí orgán

Řídicí orgán nese odpovědnost za efektivní správné řízení a provádění pomoci ze strukturálních fondů. Odpovídá za koordinaci podpory ze strukturálních fondů na úrovni Rámce podpory Společenství a Operačních programů. Řídicí orgán zodpovídá za realizaci konkrétního programu pomoci EU v ČR. Má za úkol připravit odpovídající institucionální strukturu, vymezit pravomoci a úkoly jednotlivých účastníků a zajistit efektivní spolupráci. Zajišťuje informovanost a publicitu a každoročně sestavuje zprávu o realizaci.

Řídicím orgánem pro Rámec podpory Společenství je v ČR Ministerstvo pro místní rozvoj. MMR nese odpovědnost za účinnost, správnost řízení a provádění pomoci ze strukturálních fondů. Řídicí orgán také koordinuje řízení všech operačních programů a poskytuje metodickou pomoc v oblasti řízení jednotlivým řídicím orgánům.

Jako poradní orgán vznikl v ČR Poradní výbor RPS složený ze zástupců jednotlivých Řídicích orgánů OP a Platebního orgánu. Jeho úkolem je zajistit efektivní řízení a koordinaci.

Řídicími orgány jednotlivých operačních programů jsou příslušná ministerstva, která uvádí následující tabulka č.3.

tabulka 3 Řídicí orgány jednotlivých operačních programů

Operační program	Řídicí orgán
Společný regionální operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP Průmysl a podnikání	Ministerstvo průmyslu a obchodu
OP Rozvoj lidských zdrojů	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OP Infrastruktura	Ministerstvo životního prostředí
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	Ministerstvo zemědělství

Zdroj: *Národní rozvojový plán 2004-2006* [24, s.177]

Řídicí orgán může část svých pravomocí delegovat na zprostředkující orgán.

Zprostředkující orgán

Zprostředkující subjekt je veřejný nebo soukromý subjekt, který jedná v odpovědnosti řídicího orgánu. Vymezuje obsah opatření, připravuje seznam vhodných projektů k financování a poskytuje informace konečným příjemcům o náležitostech projektových žádostí.

Konečný příjemce

Konečným příjemcem je veřejný či soukromý subjekt, který předložením projektu žádá o prostředky ze strukturálních fondů a je jejich příjemcem.

Konečný uživatel

Konečný uživatel je subjekt, který realizuje projekt a obdrží dotaci od konečného příjemce, jemuž je zodpovědný. Konečný příjemce a konečný uživatel mohou být totožné subjekty.

Platební orgán

Členský stát určí jeden či více orgánů jako platební orgán, který je zodpovědný za provádění plateb konečným příjemcům a za přijímání plateb z EU. Platební orgán může některé své činnosti delegovat na platební jednotku.

V ČR byl zřízen jediný Platební orgán a to Ministerstvo financí Odbor národního fondu. Některé své funkce deleguje na platební jednotky zřízené při jednotlivých řídicích orgánech.

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor je sestaven pro Rámec podpory společenství i pro každý operační program. Jeho úkolem je sledovat realizaci operačního programu a schválení programového dodatku. Členy monitorovacího výboru RPS jsou zástupci řídicích orgánů RPS a OP, zástupci regionů, zástupce platebního orgánu a řada dalších zástupců.

Kontrolní orgán

Kontrolní orgán provádí průběžnou a následnou kontrolu při čerpání prostředků EU. Kontrola probíhá především na úrovni řídicího a platebního orgánu. Nezávislou kontrolu provádí Nejvyšší kontrolní úřad ČR a dále orgány EU – Evropská komise a Evropský účetní dvůr. [5, s.28-29, 32]

Spolupráci mezi jednotlivými orgány při implementaci operačních programů zachycuje schéma v příloze C.

2.3 Programování a programovací procedury

Prostředky strukturálních fondů jsou rozdělovány na základě víceletých rozvojových programů. Programování je prostředkem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Nejprve jsou vytvořeny základní programové dokumenty, které jsou vzájemně provázané, a platí zásada, že dokument pro vyšší úroveň je rozvíjen dokumenty pro nižší úroveň až na úroveň jednotlivých projektů. [6, s.60]

Dokument nejvyšší úrovně upravující oblast strukturální pomoci pro období 2004-2006 byl schválen Radou a Parlamentem. Komise poté vytvořila seznam regionů Cíle 1 a Cíle 2 a autoritativně stanovila horní limity pomoci určené jednotlivým státům. Následně příslušné orgány členských států ve spolupráci s partnerskými subjekty vytvořily programové dokumenty, které předložily Komisi. Poté byla mezi Komisí a členským státem vedena jednání o obsahu a finančním plánu programového dokumentu. Komise dokument schválila. Detaily programů uvedené v programových dodatcích stanovil řídicí orgán a schválil je monitorovací výbor. Komise byla pak o těchto detailech informována. Po schválení dokumentů následovala realizace projektů. [5, s.12]

Existují dvě úrovně programových dokumentů a to vícestupňový systém, který je určen regionům Cíle 1, a zjednodušený systém určený regionům Cíle 2 a Cíle 3. Do vícestupňového systému patří plán rozvoje, rámec podpory společenství a operační programy. Do zjednodušeného systému řadíme jednotný programový dokument. [5, s.12]

V ČR byl nejprve zpracován Národní rozvojový plán (NRP) 2004-2006, na jeho základě byl ve spolupráci s Evropskou komisí vytvořen Rámec podpory Společenství (RPS) a po schválení RPS předložila ČR své operační programy. ČR také vytvořila Jednotné programové dokumenty, které z důvodu zjednodušení v sobě obsahují Rámec podpory Společenství a operační program. Operační programy a Jednotné programové dokumenty jsou doplněny programovým dodatkem, jenž slouží k implementaci programových dokumentů, definuje potenciální žadatele, typy způsobilých aktivit, kritéria pro výběr projektů a finanční alokace.

2.4 Národní rozvojový plán

Národní rozvojový plán je základním strategickým dokumentem pro získání podpory ze strukturálních fondů. Národní rozvojový plán byl zpracován pro regiony NUTS II zařazené pod Cíl 1, tedy pro všechny regiony s výjimkou Prahy.

Dokument je založen na prioritách státu a regionů, zdůvodňuje potřebu podpory a definuje cíle, jichž má být dosaženo. Pro zkrácené programové období 2004-2006 NRP obsahuje popis současné situace v ČR; strategii; zaměření operačních programů; systém pro řízení a monitorování; finanční rámec NRP a rozdělení prostředků pro jednotlivé OP.

NRP stanovuje globální cíl: Udržitelný rozvoj založený na konkurenceschopnosti. Dále bylo stanoveno následujících pět specifických cílů:

- vytvoření podmínek pro růst ekonomiky posilováním vnitřních faktorů,
- zvýšení kvalifikační úrovně, konkurenceschopnosti a mobility pracovní síly při současném vyrovnávání dopadů růstu ekonomiky na znevýhodněné skupiny obyvatel,
- přiblížení se standardům EU v oblasti životního prostředí,
- vyvážený rozvoj regionů. [24, s.118]

Specifických cílů má být dosaženo naplněním následujících šesti základních oblastí rozvoje tzv. prioritních os:

- posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb,
- rozvoj dopravní infrastruktury,
- rozvoj lidských zdrojů,
- ochrana a zkvalitňování životního prostředí,
- rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství,
- rozvoj cestovního ruchu. [24, s.131]

Největší význam pro naplnění globálního cíle mají první dva specifické cíle a k nim se vztahující první a třetí prioritní osy.

2.5 Rámec podpory společenství

Na základě předloženého Národního rozvojového plánu byl vypracován Evropskou komisí ve spolupráci s ČR Rámec podpory Společenství.

Dokument má charakter smlouvy mezi ČR a Evropskou komisí, obě strany se zavazují poskytnout prostředky na dosažení dokumentem stanovených cílů.

RPS je zastřešujícím dokumentem pro poskytování pomoci ze strukturálních fondů, vymezuje prioritní cíle a oblasti, do kterých směřují prostředky strukturálních fondů. Dále stanovuje základní institucionální uspořádání pro čerpání podpory a finanční rámec.

Řídicím orgánem RPS je Ministerstvo pro místní rozvoj Odbor Rámce podpory Společenství, které zajišťuje koordinaci pomoci ze strukturálních fondů a komunikuje s Evropskou komisí. Schéma řízení RPS zachycuje následující obrázek č.2.

Evropská unie				
Rámec podpory Společenství				
Monitorovací výbor rámce podpory Společenství	Řídicí orgán rámce podpory Společenství Ministerstvo pro místní rozvoj			Platební orgán Ministerstvo financí
	Řídicí výbor Rámce podpory Společenství			
OP Průmysl a podnikání	OP Rozvoj lidských zdrojů	OP Infrastruktura	OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	SROP
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Ministerstvo práce a sociálních věcí	Ministerstvo životního prostředí	Ministerstvo zemědělství	Ministerstvo pro místní rozvoj
Řídicí orgán	Řídicí orgán	Řídicí orgán	Řídicí orgán	Řídicí orgán
Platební jednotka	Platební jednotka	Platební jednotka	Platební agentura	Platební jednotka
Monitorovací výbor	Monitorovací výbor	Monitorovací výbor	Monitorovací výbor	Monitorovací výbor

obrázek 2 Schéma řízení RPS

Zdroj: *Vlastní zpracování dle Národní rozvojový plán 2004-2006* [24, s.178]

2.6 Operační programy

Rámec podpory Společenství je realizován jedním či více operačními programy. Operační programy jsou nástrojem čerpání pomoci ze strukturálních fondů. Obsahují soubor priorit zahrnujících víceletá opatření, mohou být prováděny využitím pomoci jednoho či více fondů či jiných finančních nástrojů. OP zahrnují analýzu a popis situace, strategii programu, rámcový popis opatření, finanční plán a popis implementačního uspořádání programu.

V ČR byly pro období 2004-2006 Evropské Komisi předloženy a následně Evropskou komisí schváleny následující čtyři sektorové OP a jeden regionální OP:

- OP Infrastruktura
- OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
- OP Rozvoj lidských zdrojů
- OP Průmysl a podnikání
- Společný regionální operační program

Vymezení obsahu operačních programů vychází z prioritních os Národního rozvojového plánu. Velká pozornost byla věnována tomu, aby byla zajištěna provázanost operačních programů a současně byly vyloučeny duplicity mezi operačními programy navzájem. [6, s.70]

Operační programy se vztahují k Cíli 1 a jsou realizovány ve všech regionech ČR vyjma Prahy.

Realizací RPS a OP by mělo dojít k naplnění prioritních os, specifických cílů a tak i globálního cíle Národního rozvojového plánu.

2.6.1 Společný regionální operační program

Společný regionální operační program zahrnuje priority sedmi regionů soudržnosti (nevztahuje se na území Prahy).

SROP klade důraz na podporu vyváženého a udržitelného ekonomického rozvoje regionů, který bude vycházet z iniciativ veřejného, neziskového a soukromého sektoru. Program je založen na eliminaci faktorů, které překážejí rozvoji potenciálu regionu a na využití výhod, které poskytují příležitosti pro ekonomický růst. [49]

Globálním cílem je dosažení trvalého a vyváženého rozvoje regionů ČR i růst kvality života všech skupin obyvatel regionů na základě povzbuzování nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním i místním měřítku, na zlepšení kvality infrastruktury, na rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace. [32, s.60]

SROP tvoří čtyři priority a devět opatření, alokaci prostředků podle jednotlivých priorit a opatření uvádím v následující tabulce č.4.

tabulka 4 Společný regionální operační program - finanční alokace

Priorita/opatření	EU	ČR	CELKEM	%
	mil. EUR			
1. Regionální podpora podnikání	45,1	15,1	60,2	10,1
1.1 Podpora podnikání ve vybraných regionech	45,1	15,1	60,2	10,1
2. Regionální rozvoj infrastruktury	197,0	65,7	262,7	43,9
2.1 Rozvoj dopravy v regionech	152,0	50,7	202,7	33,8
2.2 Rozvoj informačních a komunikačních technologií	22,5	7,5	30	5,0
2.3 Regenerace a revitalizace vybraných měst	22,5	7,5	30	5,0
3. Rozvoj lidských zdrojů v regionech	92,3	24,0	116,3	19,4
3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech	45,0	11,3	56,3	9,4
3.2 Podpora sociální integrace v regionech	37,2	9,3	46,5	7,8
3.3 Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů	10,1	3,4	13,5	2,3
4. Rozvoj cestovního ruchu	108,1	36,0	144,1	24,1
4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch	36,0	12,0	48,0	8,0
4.2 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	72,1	24,0	96,1	16,0
5. Technická pomoc	11,8	4,0	15,8	2,6
CELKEM	454,3	144,7	599,1	100,0

Zdroj: *Průvodce fondy Evropské unie* [5, s.51]

SROP se odlišuje od ostatních OP tím, že jeho realizace spadá především do působnosti krajů a obcí, nikoliv státu.

Strukturálními fondy, z nichž jsou projekty v rámci SROP spolufinancovány, jsou Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. Z veřejných prostředků ČR jsou využity zdroje rozpočtů obcí a krajů, státního rozpočtu a státních fondů (Státní fond životního prostředí a Státní fond dopravní infrastruktury). Je využito i prostředků mezinárodních finančních institucí (Evropské investiční banky).

Řídicím orgánem SROP je Ministerstvo pro místní rozvoj „Odbor Řídicího orgánu SROP a JPD 2 Praha“. Zprostředkujícími subjekty jsou Centrum pro regionální rozvoj ČR, CzechInvest, Ministerstvo pro místní rozvoj Odbor rozvojových programů v cestovním ruchu a orgány ustanovené v jednotlivých krajích.

2.6.2 OP Infrastruktura

OP Infrastruktura je zaměřen na projekty, jejichž cílem je zlepšit stav jednotlivých složek životního prostředí, zajistit rozvoj nové kvality udržitelné mobility pro svobodný a bezpečně přístupný pohyb osob, služeb, zboží, kapitálu a podpořit tím udržitelný rozvoj regionů.[25]

Globálním cílem je ochrana a zlepšování stavu životního prostředí a zkvalitňování dopravní infrastruktury při respektování principů udržitelného rozvoje s důrazem na naplňování standardů EU. [27, s.74]

OP Infrastruktura má stanoveny tři priority a jedenáct opatření, jejich finanční alokaci uvádím v tabulce č.5.

tabulka 5 Operační program Infrastruktura - finanční alokace

Priorita/opatření	EU	ČR	CELKEM	%
	mil. EUR			
1. Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu	84,1	30,2	114,3	34,1
1.1 Modernizace tratí celostátního významu a důležitých železničních uzlů	37,8	12,6	50,4	15,3
1.2 Výstavba a modernizace silnic I. třídy	33,6	11,2	44,8	13,6
1.3 Modernizace civilních letišť nadregionálního významu	4,2	2,8	7,0	1,7
1.4 Výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest	8,4	3,6	12,0	3,4
2 Snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí	14,8	5,0	19,8	6,0
2.1 Realizace ochranných opatření na dopravní síti k zabezpečení ochrany životního prostředí	3,0	1,0	4,0	1,2
2.2 Podpora kombinované dopravy	7,4	2,5	9,9	3,0
2.3 Podpora zavádění alternativních paliv	3,0	1,0	4,0	1,2
2.4 Studijní a výzkumné projekty k zabezpečování problematiky zlepšení životního prostředí z hlediska dopravy	1,5	0,5	2,0	0,6
3. Zlepšování environmentální infrastruktury	142,1	51,4	193,5	57,7
3.1 Obnova environmentálních funkcí území	13,5	3,4	16,9	5,5
3.2 Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství	60,6	22,4	83,0	24,6
3.3 Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší	30,9	13,2	44,1	12,5
3.4 Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží	37,1	12,4	49,5	15,1
4. Technická pomoc	5,4	1,8	7,2	2,2
CELKEM	246,4	88,3	334,7	100,0

Zdroj: Průvodce fondy Evropské unie [5, s.86]

OP Infrastruktura je monofondovým programem, je financován pouze z jednoho strukturálního fondu a to z ERDF. Z veřejných rozpočtů ČR se na spolufinancování bude podílet státní rozpočet, rozpočty krajů a Státní fond dopravní infrastruktury.

Řídicím orgánem je Ministerstvo životního prostředí ČR Odbor integrovaného financování a zprostředkujícími subjekty jsou Státní fond životního prostředí a Ministerstvo dopravy ČR Odbor fondů EU.

2.6.3 OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

OP je zaměřen na zvýšení podílu sektoru na tvorbě HDP a zaměstnanosti v ČR. [26]

Globálním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství pomocí následné restrukturalizace a růstu produktivity práce, přispět k ochraně životního prostředí, k rozvoji udržitelného rozvoje multifunkčních venkovských oblastí založeného na udržitelném zemědělství, lesním a vodním hospodářství a rybářství v integraci s kvalitním zpracováním zemědělských produktů – adaptace českého zemědělství na evropský model multifunkčního a konkurenceschopného sektoru zemědělství. [31, s.89]

OP má stanoveny dvě priority a šest opatření, alokaci prostředků podle jednotlivých opatření uvádím v tabulce č.6.

tabulka 6 Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství - finanční alokace

Priorita/opatření	EU	ČR	CELKEM	%
	mil. EUR			
1. Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnímu hospodářství	97,5	53,7	151,2	60,3
1.1 Investice do zemědělského majetku/zemědělských podniků	78,4	46,1	124,5	49,7
1.2 Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing	10,0	4,3	14,3	5,7
1,3 Lesní hospodářství	9,1	3,3	12,4	4,9
2. Rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělávání	73,4	22,1	95,5	38,1
2.1 Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí	65,3	18,7	84,0	35,3
2.2 Odborné vzdělávání	1,2	0,4	1,6	0,8
2.3 Rybářství	6,9	3,0	9,9	2,0
2.3 Technická pomoc	3,0	1,0	4,0	1,6
CELKEM	173,9	76,8	250,7	100,0

Zdroj: *Průvodce fondy Evropské unie* [5, s.69]

OP je spolufinancován ze dvou strukturálních fondů a to EAGGF – Podpůrná sekce a FIGG.

Řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství Odbor Řídicí orgán Operačního programu a platební agenturou je Státní zemědělský intervenční fond.

2.6.4 OP Rozvoj lidských zdrojů

Globálním cílem OP je vysoká a stabilní úroveň zaměstnanosti, založená na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje. [30, s.91]

OP má stanoveny čtyři priority a deset opatření, jejichž alokaci prostředků uvádím v následující tabulce č.7.

tabulka 7 Operační program Rozvoj lidských zdrojů - finanční alokace

Priorita/opatření	EU	ČR	CELKEM	%
	mil. EUR			
1. Aktivní politika zaměstnanosti	102,6	34,2	136,8	32,4
1.1 Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání	85,8	28,6	114,4	27,1
1.2 Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti	16,8	5,6	22,4	5,3
2. Sociální integrace a rovnost příležitostí	42,8	11,6	54,4	12,9
2.1 Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	32,0	8,0	40,0	9,5
2.2 Rovné příležitosti pro ženy a muže na trhu práce	7,6	2,5	10,1	2,4
2.3 Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb	3,2	1,1	4,3	1,0
3. Rozvoj celoživotního učení	107,7	35,9	143,6	34,0
3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání	54,8	18,2	73,0	17,3
3.2 Podpora terciálního vzdělávání, výzkumu a vývoje	18,2	6,1	24,3	5,8
3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání	34,7	11,6	46,3	11,0
4. Adaptabilita a podnikání	50,5	16,8	67,3	15,9
4.1 Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti	29,2	9,7	38,9	9,2
4.2 Specifické vzdělávání	21,3	7,1	28,4	6,7
5. Technická pomoc	15,2	5,1	20,3	4,8
CELKEM	318,8	103,6	422,4	100,0

Zdroj: Průvodce fondy Evropské unie [5, s.97]

OP je monofondovým programem financovaným z Evropského sociálního fondu.

Řídicím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí Odbor řízení pomoci z ESF, zprostředkujícími subjekty jsou Správa služeb zaměstnanosti, CzechInvest, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy Oddělení evropské integrace, Ministerstvo životního prostředí, Nadace rozvoje občanské společnosti, Ministerstvo pro místní rozvoj Odbor rozvojových programů a Ministerstvo průmyslu a obchodu Odbor podpory podnikání.

2.6.5 OP Průmysl a podnikání

Globálním cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb pro sektor průmyslu v ČR. [29, s.65]

OP má stanoveny dvě priority a sedm opatření, finanční alokaci jednotlivých opatření uvádím v tabulce č.8.

tabulka 8 Operační program Průmysl a podnikání - finanční alokace

Priorita/opatření	EU	ČR	CELKEM	%
	mil. EUR			
1. Rozvoj podnikatelského prostředí	130,4	43,5	173,9	50,0
1.1 Infrastruktura pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace	41,7	13,9	55,6	16,0
1.2. Rozvoj podnikatelské infrastruktury	60,0	20,0	80,0	23,0
1.3 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v průmyslu a v podnikání	15,7	5,2	20,9	6,0
1.4 Rozvoj informačních a poradenských služeb	13,0	4,4	17,4	5,0
2. Rozvoj konkurenceschopnosti podniků	120,0	40,0	160,0	46,0
2.1 Zakládání a rozvoj malých a středních podniků	62,6	20,9	83,5	24,0
2.2 Podpora inovací výrobků, technologií a služeb	31,3	10,4	41,7	12,0
2.3 Snižování energetické náročnosti a vyšší využívání obnovitelných zdrojů energie	26,1	8,7	34,8	10,0
3. Technická pomoc	10,4	3,5	13,9	4,0
CELKEM	260,8	87,0	347,8	100,0

Zdroj: *Průvodce fondy Evropské unie* [5, s.32]

Jedná se o monofondový program spolufinancovaný ze strukturálního fondu, Evropského fondu regionálního rozvoje.

Řídicím orgánem je Ministerstvo průmyslu a obchodu Odbor strukturálních fondů, zprostředkujícími subjekty jsou CzechInvest, CzechTrade, Česká energetická agentura a Českomoravská záruční a rozvojová banka. OP je rovněž spolufinancován z veřejných rozpočtů, soukromých zdrojů a ze zdrojů mezinárodních finančních institucí (Evropské investiční banky).

2.6.6 Horizontální priority

Horizontální priority jdou napříč všemi oblastmi, všemi operačními programy, jsou klíčové pro rozvoj společnosti a musí je respektovat i žadatelé o prostředky strukturálních fondů.

Pro období 2000-2006 stanovila Evropská komise následující čtyři horizontální priority:

- rovné příležitosti,
- životní prostředí,
- informační společnost,
- vyvážený rozvoj regionů. [12]

Horizontální priorita rovné příležitosti je jako průřezové téma součástí všech operačních programů. Jako samostatné téma se prolíná všemi opatřeními OP Rozvoje lidských zdrojů. [50]

Horizontální prioritou životní prostředí se cíleně objevuje v OP Infrastruktura v opatřeních priorit 2 a 3. Řada opatření OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství má úzkou vazbu na životní prostředí. Dále se prioritou životního prostředí objevuje v OP Průmysl a podnikání a nepřímý vliv se projevil v OP Rozvoj lidských zdrojů. [50]

Rozvoj informačních a komunikačních technologií je řešen ve Společném regionálním operačním programu. Informační společnost se prolíná celým OP Rozvoj lidských zdrojů a OP průmysl a podnikání. [50]

Vyvážený rozvoj regionů je prioritně řešen ve Společném regionálním operačním programu.

Pro Evropskou komisi je podpora horizontálních priorit zásadní, z toho důvodu je povinností řídicích orgánů hodnotit aktivity v rámci operačních programů z hlediska horizontálních priorit a analyzovaná data začlenit do výroční a hodnotící zprávy předkládané monitorovacímu výboru. Hodnocení horizontálních priorit ověřuje, zda váha, kterou jim Evropská komise přiřazuje je odpovídajícím způsobem zohledněna ve všech programových dokumentech a v řízení programů a zda strukturální fondy tak přispívají k naplňování těchto priorit.

2.7 Jednotné programové dokumenty

Rozhodnutím Evropské komise bylo území Prahy zařazeno pod Cíl 2 a Cíl 3. Pomoc v rámci těchto dvou cílů se zpravidla poskytuje prostřednictvím zjednodušeného dokumentu, který je obsahovým kompilátem Rámce podpory společenství a operačního programu. Jednotný programový dokument obsahuje stanovení strategií a priorit; souhrnný popis plánovaných opatření k realizaci priorit; orientační finanční plán; opatření pro realizaci; předběžné ověření adicionality a informace o transparentnosti finančních toků.

Pro území hlavního města Prahy byly zpracovány následující dva Jednotné programové dokumenty:

- Jednotný programový dokument pro Cíl 2,
- Jednotný programový dokument pro Cíl 3.

2.7.1 Jednotný programový dokument pro Cíl 2

Hlavním cílem JPD 2 je odstranění nejzávažnějších slabých stránek a rozvojových bariér regionu na vybraném území podpory, a to především zkvalitněním městského prostředí a rozvinutím potenciálu města tak, aby Praha byla schopna plnit očekávanou roli dynamického hlavního města členského státu EU. [13]

Globálním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti hlavního města Prahy lepším využitím městského území a posílením inovačních funkcí podnikatelského prostředí a lidských zdrojů. [28, s.62]

JPD 2 má stanoveny dvě priority a šest opatření, alokaci prostředků do jednotlivých opatření uvádím v tabulce č.9.

tabulka 9 Jednotný programový dokument pro Cíl 2 - Praha - finanční alokace

Priorita/opatření	EU	ČR	CELKEM	%
	mil. EUR			
1. Revitalizace a rozvoj městského prostředí	53,6	53,6	107,2	75,2
1.1 Dopravní systémy podporující přeměnu městského prostředí	22,3	22,3	44,6	31,3
1.2 Regenerace poškozených a nevhodně využívaných ploch	21,2	21,2	42,4	29,7
1.3 Veřejná infrastruktura zlepšující kvalitu života zejména na sídlištích	10,1	10,1	20,2	14,2
2. Vytváření podmínek budoucí prosperity vybraného území	15,9	15,9	31,8	22,3
2.1 Zvýšení kvality partnerství veřejného a soukromého, neziskového sektoru, vědy a výzkumu	6,9	6,9	13,8	9,7
2.2 Podpora malého a středního podnikání; příznivé podnikatelské prostředí	6,3	6,3	12,6	8,8
2.3 Rozvoj strategických služeb na podporu informační společnosti v Praze	2,7	2,7	5,4	3,8
3. Technická pomoc	1,8	1,8	3,6	2,5
CELKEM	71,3	71,3	142,6	100,0

Zdroj: *Průvodce fondy Evropské unie* [5, s.115]

JPD 2 je spolufinancován z Evropského fondu regionálního rozvoje.

Řídicím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj Odbor Řídicího orgánu SROP a JPD 2 Praha, zprostředkujícími subjekty jsou Centrum pro regionální rozvoj ČR, Českomoravská záruční a rozvojová banka a Sekretariát Regionální rady regionu soudržnosti NUTS II Praha.

2.7.2 Jednotný programový dokument pro Cíl 3

Globálním cílem JPD 3 je vytvoření efektivního trhu práce založeného na kvalifikované pracovní síle, konkurenceschopnosti zaměstnavatelů, využití výzkumně-vývojového potenciálu regionu, sociální integraci ohrožených skupin a rovnosti příležitostí při respektování zásad udržitelného rozvoje. [14, s.73]

Pro JPD 3 byly stanoveny čtyři priority a devět opatření, rozdělení prostředků pro jednotlivá opatření uvádím v následující tabulce č.10.

tabulka 10 Jednotný programový dokument pro Cíl 3 - Praha - finanční alokace

Priorita/opatření	EU	ČR	CELKEM	%
	mil. EUR			
1. Aktivní politika zaměstnanosti	9,4	9,4	18,8	16,0
1.1 Rozšíření a zvýšení adresnosti aktivní politiky zaměstnanosti	9,4	9,4	18,8	16,0
2. Sociální integrace a rovnost příležitostí	14,2	14,2	28,4	24,2
2.1 Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	11,8	11,8	23,6	20,1
2.2 Sladění rodinného a pracovního života	1,8	1,8	3,6	3,1
2.3 Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb	0,6	0,6	1,2	1,0
3. Rozvoj celoživotního učení	17,0	17,0	34,0	29,0
3.1 Rozvoj počátečního vzdělávání jako základu celoživotního učení a z hlediska potřeb trhu práce a ekonomiky znalostí	8,5	8,5	17,0	14,4
3.2 Rozvoj dalšího vzdělávání	8,5	8,5	17,0	14,4
4. Adaptabilita a podnikání	15,2	15,2	30,4	25,9
4.1 Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek jako podpora konkurenceschopnosti	6,1	6,1	12,2	10,4
4.2 Spolupráce výzkumných a vývojových pracovišť s podnikatelskou sférou, podpora inovací	6,1	6,1	12,2	10,4
4.3 Rozvoj cestovního ruchu	3,0	3,0	6,0	5,1
5. Technická pomoc	2,9	2,9	5,8	4,9
CELKEM	58,7	58,7	117,4	100,0

Zdroj: *Průvodce fondy Evropské unie* [5, s.127]

JPD 3 je spolufinancován z Evropského sociálního fondu.

Řídicím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí Odbor řízení pomoci z ESF, zprostředkujícími subjekty jsou Správa služeb zaměstnanosti, Nadace rozvoje občanské společnosti a Magistrát hlavního města Prahy Odbor zahraničních vztahů a fondů EU.

3 Analýza a vyhodnocení čerpání prostředků

V programovacím období 2004-2006 dostala ČR možnost vyčerpat z fondů EU 2,63 miliard EUR, což činí asi 80 miliard Kč.

Rozdělení prostředků ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Iniciativ Společenství pro ČR v období 2004-2006 uvádí tabulka č. 11. Z celkové částky 2,63 miliard EUR představuje 36 % Fond soudržnosti, 60,2 % strukturální fondy a 3,8 % Iniciativy Společenství.

V programovacím období bylo ze strukturálních fondů pro ČR vyčleněno 1,58 miliard EUR, z nichž přibližně 92 % je určeno pro Cíl 1, 4,5 % pro Cíl 2 a 4,0 % pro Cíl 3. Největší objem finančních prostředků měla ČR přislíbeno na rok 2006 a to 1 miliardu EUR. Poté, co Evropská komise prodloužila období čerpání, budou muset být tyto prostředky využity do konce června 2009.

tabulka 11 Strukturální operace pro Českou republiku v letech 2004-2006 podle oblastí podpory (v mil. EUR)

	2004-2006	%	2004	%	2005	%	2006	%
Fond soudržnosti	945,3	36,0	316,9	43,6	266,1	32,1	362,3	33,7
Strukturální fondy	1584,4	60,2	381,5	52,5	528,9	64,0	674,0	62,6
Cíl 1 (13 krajů)	1454,3	55,3	339,0	46,6	485,5	58,7	629,8	58,5
Cíl 2 (Praha)	71,3	2,7	23,3	3,2	23,8	2,9	24,2	2,2
Cíl 3 (Praha)	58,8	2,2	19,2	2,6	19,6	2,4	20,0	1,9
Iniciativy Společenství	100,8	3,8	28,6	3,9	32,1	3,9	40,1	3,7
Interreg	68,7	2,6	21,0	2,9	21,4	2,6	26,3	2,4
Eaqual	32,1	1,2	7,6	1,0	10,7	1,3	13,8	1,3
Strukturální operace celkem	2630,5	100,0	727,0	100,0	827,1	100,0	1076,3	100,0

Zdroj: *Programy 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [33]+ vlastní výpočty

Následující tabulka č. 12 uvádí přehled procentního rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé operační programy s vazbou na příslušné strukturální fondy. Operační programy se vztahují k Cíli 1 a bylo pro ně alokováno 1,45 miliard EUR. Z hlediska fondů

nejvíce prostředků pochází z ERDF a to 62,9 %, z ESF je to 25 %, z EAGGF 11 % a z FIFG 0,5 %. Z hlediska programů je 31 % prostředků určeno pro SROP, 22 % pro OP Rozvoj lidských zdrojů. Nejméně prostředků je určeno pro OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a to 12 % všech prostředků určených pro Cíl 1.

tabulka 12 Přehled operačních programů a jejich vazba na příslušné strukturální fondy (v %)

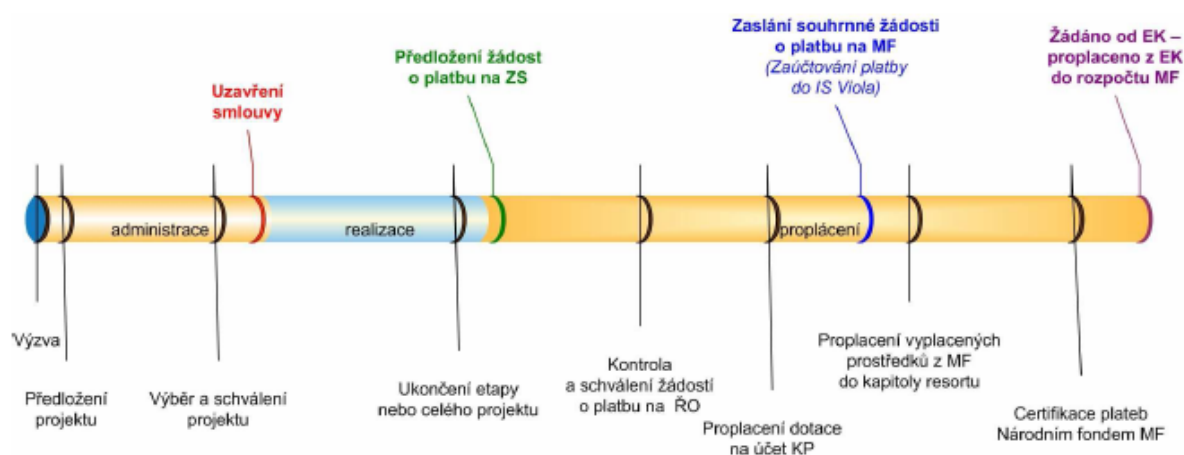
Název OP	OP	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG
OP Průmysl a podnikání	17,94	17,94			
OP Infrastruktura	16,94	16,94			
OP Rozvoj lidských zdrojů	21,92		21,92		
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	11,96			11,46	0,50
SROP	31,24	27,99	3,25		
OP celkem	100,0	62,87	25,17	11,46	0,50

Zdroj: *Rámcová podpora Společenství Česká republika 2004-2006* [35, s.117]

3.1 Průběh čerpání finančních prostředků

V současné době dochází k dočerpávání zbylých prostředků z alokace roku 2006. Uzavírá se tak programovací období 2004-2006, dochází k ukončování projektů a programy se dostávají do fáze proplácení.

Na následujícím obrázku č. 3 je zachycen průběh čerpání finančních prostředků.

obrázek 3 Schematický a zjednodušený popis průběhu čerpání a finančních toků

Zdroj: *Průběh čerpání strukturálních fondů 2004-2006 k 28.2.2009* [34, s.5]

Příspěvek Společenství je nejprve uhrazen konečnému příjemci ze státního rozpočtu a až následně, po certifikaci Platebním orgánem, Národním fondem Ministerstva financí, je u

Evropské komise žádáno o zpětné proplacení prostředků do kapitoly Ministerstva financí. [34, s. 5]

Certifikace (ověření) neprobíhá každý měsíc, ale většinou třikrát až čtyřikrát do roka. Z toho důvodu je finanční objem prostředků žádaných od Evropské komise v období mezi dvěma certifikacemi konstantní a k nárůstu dochází skokově. [34, s. 5]

Následující tabulka uvádí data, k nimž proběhla poslední certifikace jednotlivých programů.

tabulka 13 Přehled dat poslední certifikace jednotlivých programů

Program	Datum poslední certifikace
SROP – ERDF	30.4.2008
SROP – ESF	30.9.2008
OP RLZ	30.9.2008
OP PP	30.11.2008
OP I	30.4.2008
OP RVMZ – EAGGF	30.4.2008
OP RVMZ – FIFG	30.11.2007
JPD 2	31.8.2008
JPD 3	30.9.2008

Zdroj: Průběh čerpání strukturálních fondů 2004-2006 k 28.2. 2009 [34]

Alokovanými prostředky rozumíme finanční zdroje ze strukturálních fondů přislíbené Evropskou komisí pro dané programovací období.

Finančními nároky rozumíme objem prostředků, o něž bylo konečnými příjemci požádáno.

Nasmlouvanými prostředky rozumíme objem prostředků, ke kterým byly se žadateli uzavřeny smlouvy.

Prostředky připravené k certifikaci jsou prostředky, které byly konečnými příjemci již vyčerpány a čekají na ověření (certifikaci) od Evropské komise.

Certifikace znamená, že prostředky byly vyčerpány a ověřeny Evropskou komisí.

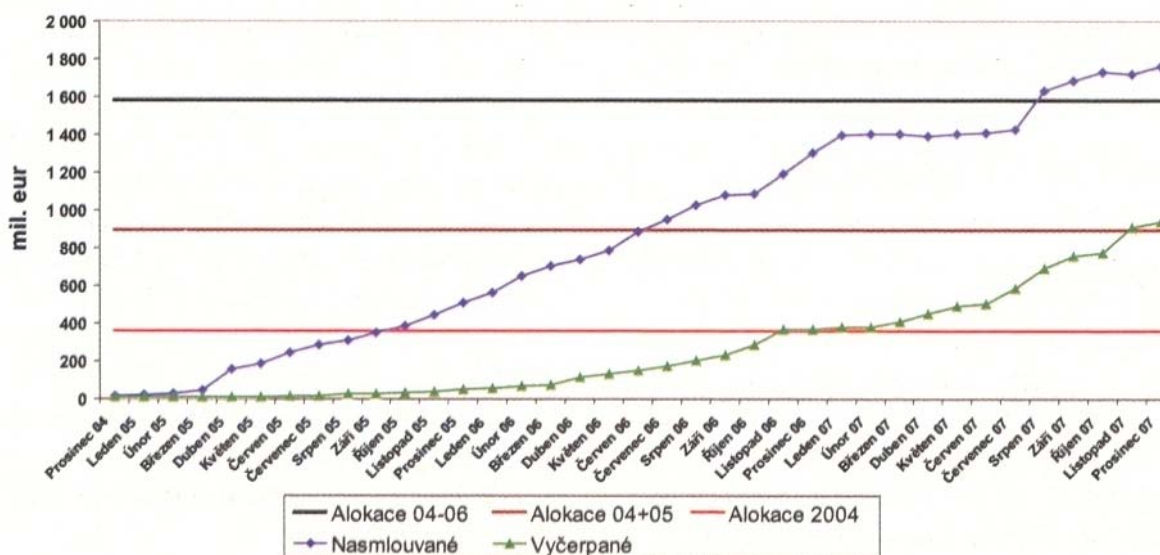
3.1.1 Období 2004-2006

Peníze vyčleněné pro rok 2004 (410 milionů EUR) ČR do konce roku 2006 vyčerpala (viz obrázek č. 4) a začala již čerpat peníze z alokace pro rok 2005. Přitom na podzim roku

2006 byla situace závažná, varování přišlo i od Evropské komise. Největší problémy s čerpáním prostředků měly programy pro rozvoj lidských zdrojů, rozvoj regionů a hlavní město Praha. Z toho důvodu byla urychlena administrace projektů a předložených žádostí o platbu, zlepšila se komunikace s konečnými příjemci, a tak se podařilo zpoždění v čerpání prostředků dohonit. Naopak nejlépe byly využívány peníze na výstavbu a rekonstrukce dopravní infrastruktury pro zlepšování životního prostředí. [9]

3.1.2 Období 2005-2007

Do konce roku 2007 byly prostřednictvím operačních programů i jednotlivých programových dokumentů podle pravidla n+2 vyčerpány všechny prostředky z alokace 2005 (viz následující obrázek). Navíc SROP, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a OP Infrastruktura vyčerpaly s předstihem i značnou část dotací určených k vyplácení v roce 2008. [3, s.27]

obrázek 4 Průběh čerpání strukturálních fondů k 31.12.2007 (prostředky EU)

Zdroj: KRIŠTOF, Martin. Rok poté aneb Vavříny převzal Společný regionální operační program [3, s.27]

3.1.3 Období 2006-2008

V červnu 2008 vyvstala v čerpání prostředků ze strukturálních fondů hrozba, že kvůli posilování české koruny vůči euru dojde v důsledku kurzových rozdílů k přečerpání finančních prostředků. V té době ČR kvůli kurzovým rozdílům ztrácela více než 4 mld. Kč.

Z důvodu ekonomické krize se na podzim 2008 situace obrátila a do 31. 12. 2008 ještě nebyly všechny nabídnuté finanční prostředky vyčerpány.

V únoru 2009 Evropská komise z důvodu ekonomické krize prodloužila lhůtu pro dočerpání finančních prostředků, jenž byly alokovány pro rok 2006 a měly být dočerpány do

31. 12. 2008. Nová lhůta pro dočerpání prostředků je 30. 6. 2009. Záměrem Evropské komise je pomoci evropským státům v době hospodářské krize. [11]

Česká republika využila nabídky Evropské komise a to v obou jednotných programovacích dokumentech a ve všech operačních programech vyjma OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

V lednu 2009 zbývalo České republice vyčerpat ze strukturálních fondů 9,1 mld. Kč (321 mil. EUR). Vyčerpano a certifikováno bylo již 36,9 mld. Kč (1,3 mld. EUR), což představuje 81 % celkové alokace pro období 2004-2006. Pokud se již k certifikované částce připočtou prostředky připravené k příští certifikaci, bylo ke konci ledna využito 94 % celkové alokace. [15]

K 28. 2. 2009 zbývalo České republice vyčerpat 315 milionů EUR, což představuje 19,91 % alokovaných prostředků pro roky 2004-2006 (viz tabulka č. 14). Vyčerpano a certifikováno bylo již 1,27 mld. EUR, což představuje 80,09 % alokace na roky 2004-2006. K certifikaci bylo připraveno 1,51 mld. EUR, tedy 95,03 % celkové alokace. Předpokládá se, že až na výjimky (OP RVMZ) budou zbývající prostředky do června 2009 dočerpány.

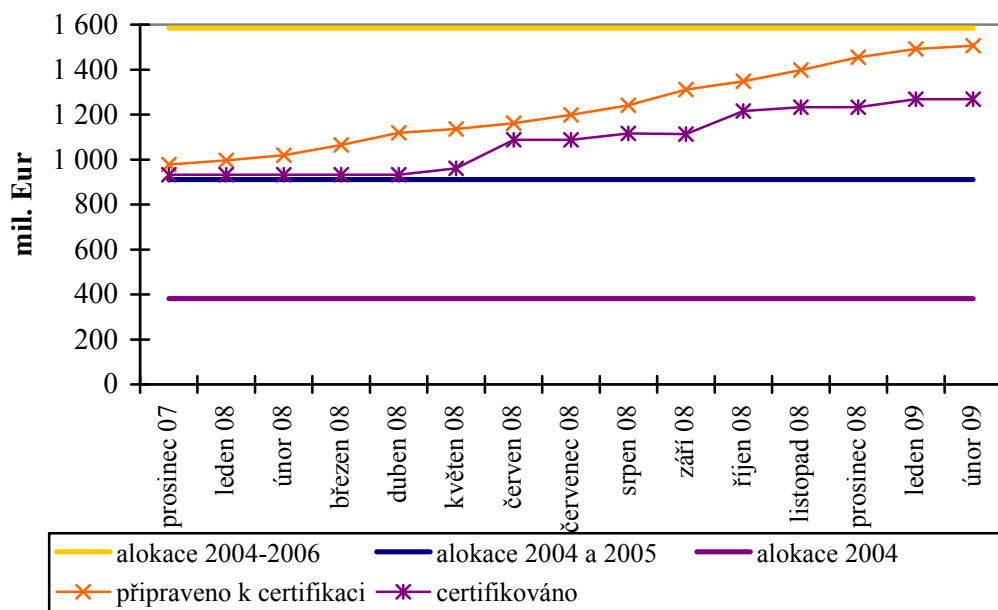
tabulka 14 Stav jednotlivých programů k 28.2.2009 (v tis. EUR)

Program	Alokace 2004-2006	Připraveno k certifikaci od počátku období 2004-2006	Certifikováno	Zbývá vyčerpat z alokace 2004-2006 (1. sloupek - 3. sloupek)
SROP	454 332,6	473 911,2	394 226,4	60 106,2
OP RLZ	318 819,3	253 436,2	204 999,2	113 820,1
OP PP	260 852,1	250 536,1	223 982,5	36 869,6
OP I	246 360,4	237 360,2	199 298,0	47 062,4
OP RVMZ	173 901,4	170 350,4	146 811,3	27 090,2
JPD 2	71 295,4	69 255,1	53 963,8	17 331,6
JPD 3	58 793,4	50 774,3	45 579,0	13 214,4
Celkem	1 584 354,6	1 505 623,5	1 268 860,2	315 494,5

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat Průběh čerpání strukturálních fondů 2004-2006 k 28.2. 2009* [34, s.9]

Následující graf zachycuje vývoj čerpání od prosince 2007 do února 2009 za tematické operační programy a jednotné programové dokumenty. Vidíme, jak plynulý nárůst prostředků

připravených k certifikaci, tak skokový nárůst již certifikovaných prostředků. Skokový nárůst je způsoben tím, že k certifikaci nedochází plynule, ale je prováděna přibližně 4krát do roka.

Graf 2 Vývoj čerpání za programy od prosince 2007 do února 2009

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z Průběhů čerpání strukturálních fondů prosinec 2007 – únor 2009 [34]

3.2 Analýza a vyhodnocení jednotlivých programů

Číselné údaje pro analýzu jsem čerpala z Monitorovacího systému strukturálních fondů a jsou platné ke dni 19. 3. 2009 (kurz CZK/EUR 28,333). Monitorovací systém je speciálním informačním systémem, který slouží k věcnému a finančnímu monitoringu projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti.

Získané číselné údaje jsem zpracovala do tabulek a následně vybrané údaje znázornila v grafické podobě. Provedla jsem horizontální a vertikální analýzu údajů v tabulkách. Pomocí horizontální analýzy jsem sledovala procentuelní zastoupení finančního objemu žádostí ku celkové alokaci za jednotlivé priority a jednotlivá opatření a stupeň čerpání ku celkové alokaci též za jednotlivé priority a jednotlivá opatření. Prostřednictvím vertikální analýzy jsem sledovala strukturu alokovaných prostředků pro období 2004-2006 a vyčerpaných prostředků k 19.3. 2009. K výpočtu jsem použila následující vzorec $VA = (P_i / \sum P_i) \cdot 100 (\%)$, kde P_i je výše jedné položky finančních prostředků za priority či opatření a $\sum P_i$ je součet všech položek finančních prostředků. Při vyhodnocování údajů jsem použila metodu porovnávání a metodu syntézy.

V tabulkách v přílohách D-J uvádím přehled celkově alokovaných prostředků pro období 2004-2006 a jejich procentní zastoupení; finanční nároky, které představují celkový

součet objemu žádostí k dané prioritě či k opatření; procento finančních nároků k celkové alokaci 2004-2006, tento sloupek představuje poměr finančních nároků ku celkové alokaci 2004-2006 vynásobený stem; vyčerpané prostředky k 19. 3. 2009 a procento čerpání z celkové alokace 2004-2006, tento sloupek je spočítán jako poměr vyčerpaných prostředků k 19. 3. 2009 ku celkové alokaci 2004-2006 vynásobený stem.

3.2.1 Společný regionální operační program

Společný regionální program je co do prostředků, které byly pro tento program alokovány, největším operačním programem. Podnikatelským i nepodnikatelským subjektům bylo k čerpání nabídnuto 12,9 mld. Kč z fondů ERDF a ESF.

Tento program je ve srovnání s ostatními programy atypický, jelikož zahrnuje velmi různorodé oblasti podpory.

Jak vyplývá z tabulky v příloze D, k 19. 3. 2009 bylo z celkové alokace vyčerpáno 100,07 % prostředků.

Z hlediska finančních nároků největší zájem byl o opatření „Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch“, který přibližně sedminásobně převýšil alokaci pro roky 2004-2006. Priorita „Rozvoj cestovního ruchu“, do níž toto opatření spadá, je orientována na rozvoj prosperity regionů soudržnosti pomocí cestovního ruchu, soustředí se na rozvoj služeb pro cestovní ruch, vytváření zaměstnanosti a zvýšení příjmů místních rozpočtů, na vytváření infrastruktury cestovního ruchu a rekonstrukci kulturních a technických památek.

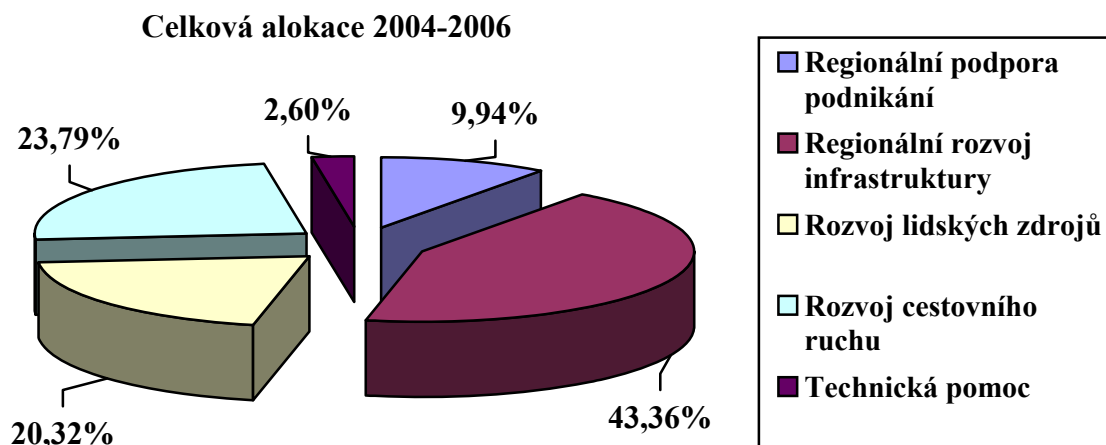
Velký zájem byl také o opatření „Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech“, který celkovou alokaci převýšil více než trojnásobně. Toto opatření spadá pod prioritu „Rozvoj lidských zdrojů v regionech“, která je důležitým nástrojem pro dosažení kvality života v regionech a podporuje projekty v oblasti infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů a sociální integrace.

Zájem o opatření „Podpora podnikání ve vybraných regionech“ 2,5 násobně převyšoval celkovou alokaci pro rok 2004-2006, priorita „Regionální podpora podnikání“, do níž toto opatření spadá, je zaměřena na rozvoj drobných, malých a středních podniků.

V rámci priority „Regionální rozvoj infrastruktury“ byl největší zájem o opatření „Regenerace a revitalizace vybraných měst“. Tato priorita je orientována na zlepšení dopravní a informační infrastruktury regionů soudržnosti a na regeneraci a revitalizaci vybraných měst.

Celkový zájem o Společný regionální operační program skoro trojnásobně překročil prostředky pro něho vyčleněné.

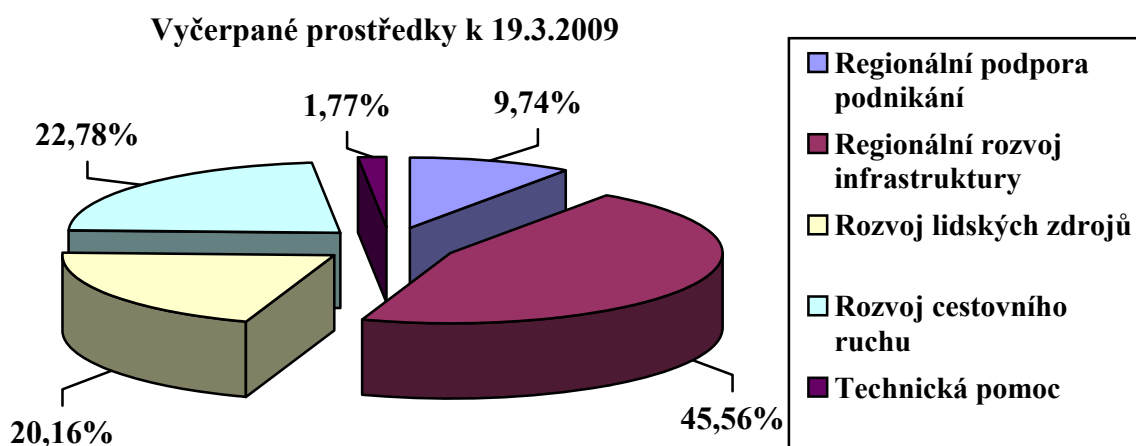
Z porovnání následujících dvou grafů, z nichž první zachycuje procentní zastoupení priorit v celkové alokaci pro rok 2004-2006 a druhý zachycuje procentní zastoupení priorit v již vyčerpaných prostředcích k 19. 3. 2009, vyplývá, že struktura zastoupení priorit byla přibližně zachována. Nejvíce prostředků 43,36 % bylo určeno pro prioritu „Regionální rozvoj infrastruktury“, nejméně prostředků bylo určeno pro technickou pomoc a to 2,60 %.

graf 3 SROP - procentní zastoupení celkové alokace 2004-2006

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat v příloze D*

Graf 4 zachycuje v procentech vyčerpané prostředky k 19. 3. 2009, vidíme, že nejvíce prostředků 45,56 % bylo použito na prioritu „Regionální rozvoj infrastruktury“, nejméně prostředků bylo vyčerpano na technickou pomoc a to 1,77 %.

graf 4 SROP - procentní zastoupení vyčerpaných prostředků k 19.3.2009

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat v příloze D*

Z hlediska poměru čerpání ku celkové alokaci bylo nejvíce prostředků vyčerpáno v opatření „Regenerace a revitalizace vybraných měst“, vyčerpané prostředky představují 113,44 % celkové alokace 2004-2006. Nejméně prostředků se čerpalo na technickou pomoc, kde vyčerpané prostředky představují 68,10 % celkové alokace, dále se méně čerpalo v opatření „Podpora sociální integrace v regionech“, kde množství vyčerpaných prostředků představuje 90,49 % alokace.

Celkově lze SROP hodnotit jako velmi úspěšný program.

3.2.2 Operační program Infrastruktura

Pro OP Infrastruktura bylo alokací určeno necelých 7 mld. Kč z ERDF. Z celkové alokace bylo ke dni 19. 3. 2009 vyčerpáno 93,28 % tedy 6,5 mld. Kč (viz tabulka příloha E). Do konce června 2009 zbývá dočerpat necelých 470 milionů Kč.

Z hlediska finančních nároků byl největší zájem o opatření „Obnova environmentálních funkcí území“, výše žádostí pětinasobně převyšovala alokované prostředky. O prioritě „Zlepšování environmentální infrastruktury“, do níž toto opatření spadá, byl celkově největší zájem, finanční nároky k celkové alokaci představují 392 %.

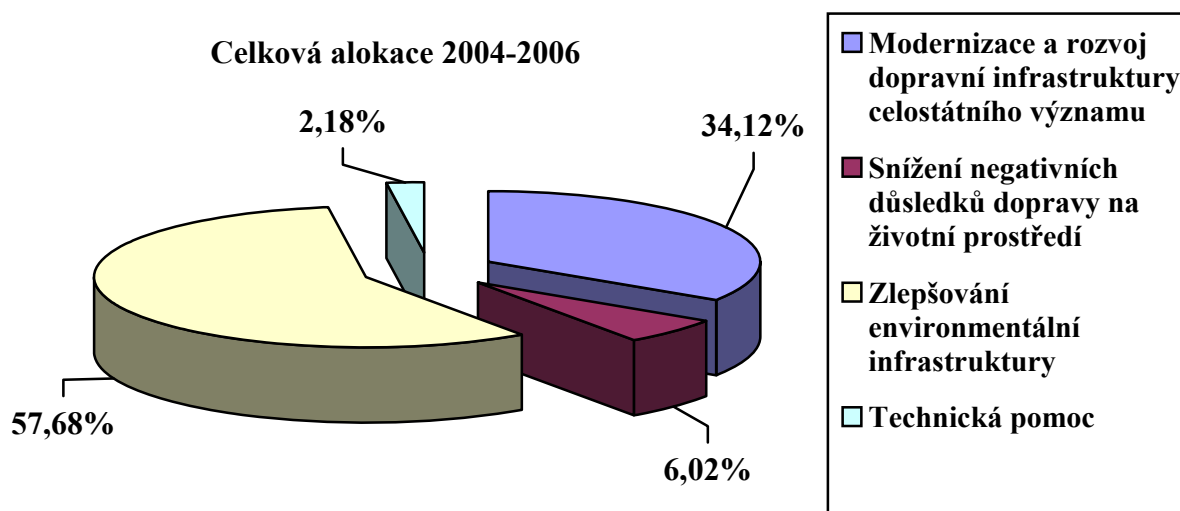
V rámci priority „Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu“ byl největší zájem o opatření „Výstavba a modernizace silnic I. třídy“, finanční nároky dvojnásobně překračovaly celkovou alokaci.

V prioritě „Snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí“ byl největší zájem o opatření „Podpora zavádění alternativních paliv“, zájem byl více než dvojnásobný.

Nejmenší zájem byl o technickou pomoc, kde finanční nároky představují 69 % celkové alokace pro roky 2004-2006.

Celkový zájem o OP infrastruktura skoro trojnásobně překročil alokované prostředky.

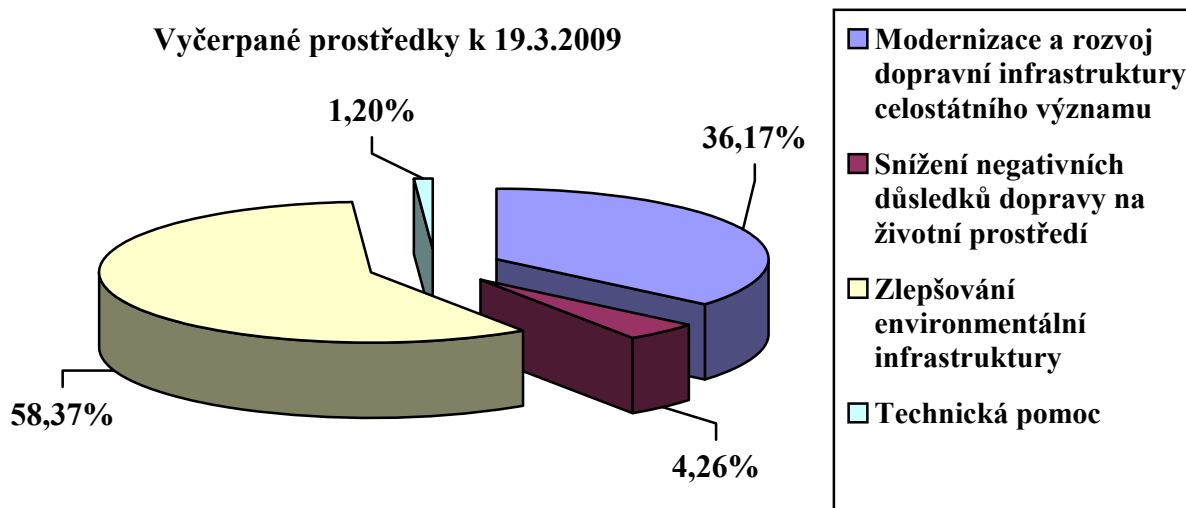
Z následujícího grafu vyplývá, že nejvíce prostředků 57,68 % bylo alokováno na prioritě, o níž byl největší zájem. Jedná se o prioritě „Zlepšování environmentální infrastruktury“. Nejméně prostředků 2,18 % bylo určeno na technickou pomoc.

graf 5 OP I - procentní zastoupení celkové alokace 2004-2006

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha E*

V následujícím grafu vidíme, že struktura čerpání v prioritě „Zlepšování environmentální infrastruktury“ odpovídá zastoupení v předchozím grafu. Struktura zůstala přibližně zachována i v případě priority „Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu“. Nejméně prostředků bylo vyčerpáno na technickou pomoc, vyčerpalo se 1,20 % z celkových prostředků.

graf 6 OP I - procentní zastoupení vyčerpaných prostředků k 19.3.2009

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha E*

OP Infrastruktura z hlediska čerpání prostředků ku celkové alokaci je v porovnání s programem SROP, méně úspěšným. Nejvíce prostředků bylo vyčerpáno na opatření „Modernizace civilních letišť nadregionálního významu“ a to 107,18 % celkové alokace

2004-2006. Naopak nejméně prostředků bylo paradoxně vyčerpáno v opatření „Podpora zavádění alternativních paliv“, o které byl více než dvojnásobný zájem.

3.2.3 Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je jediný z programů, u něhož nebylo prodlouženo období pro čerpání prostředků do června 2009.

Objem nedočerpaných prostředků je však malý, k 29. 1. 2009 představoval 273 milionů Kč. Pro operační program bylo alokováno 4,9 mld. Kč a k 19. 3. 2009 bylo vyčerpáno 4,6 mld. Kč, což představuje 94,45 % celkové alokace 2004-2006 (viz tabulka příloha F).

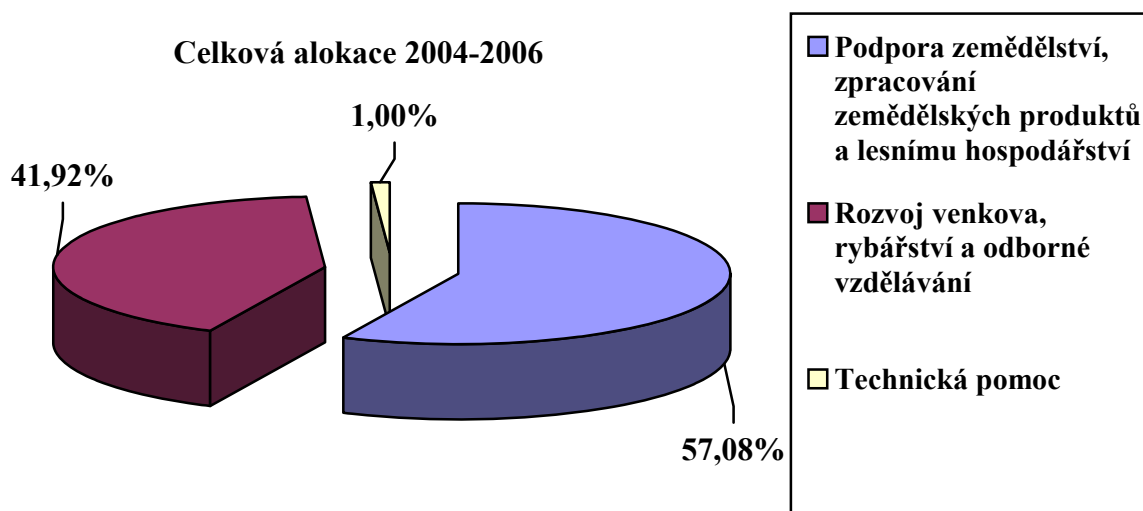
Z údajů v tabulce v příloze M vyplývá, že o tento program nebyl velký zájem. Finanční nároky k celkové alokaci se pohybují kolem 100 %. Největší zájem byl o prioritu „Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnímu hospodářství“, kde finanční nároky tvoří 132 % celkové alokace. V rámci této priority byl největší zájem o opatření „Investice do zemědělského majetku/zemědělských podniků“, objem žádostí představuje 136 % celkové alokace.

V prioritě „Rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělávání“ byl největší zájem o opatření „Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí“, žádosti převyšovaly alokaci o přibližně 20 procentních bodů.

Nejmenší zájem byl o technickou pomoc, žádosti představují 24 % alokovaných prostředků.

Celkový zájem o tento program 1,25 násobně převyšuje prostředky, které pro něho byly vyčleněny.

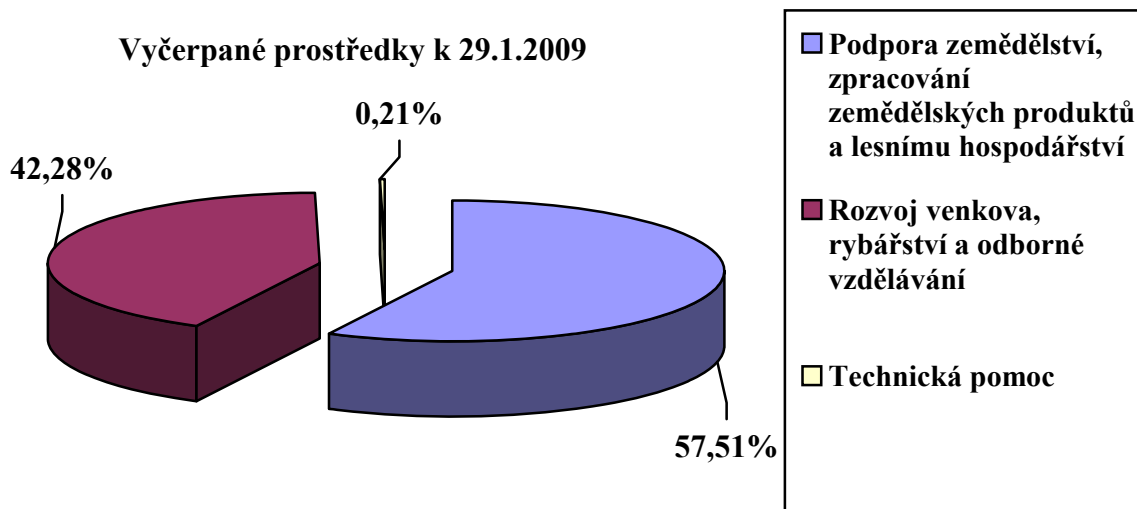
Alokací bylo prioritě „Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnímu hospodářství“ přiděleno 57 % celkových prostředků určených pro operační program. Na druhou prioritu „Rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělávání“ bylo přiděleno necelých 42 %. Nejméně prostředků 1 % připadlo na technickou pomoc.

graf 7 OP RVMZ - procentní zastoupení celkové alokace 2004-2006

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha F*

V následujícím grafu, který zachycuje relativní čerpání prostředků k 29. 1. 2009, vidíme, že zatímco v případě obou priorit byla struktura alokace zachována, vyčerpání prostředků v rámci technické pomoci představuje pouhých 0,21 %.

graf 8 OP RVMZ - procentní zastoupení vyčerpaných prostředků k 29.1.2009

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha F*

V porovnání s předchozím programem OP Infrastruktura, bylo čerpání prostředků v rámci OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství relativně úspěšnější. Z hlediska poměru vyčerpaných prostředků ku celkové alokaci je nejméně úspěšným opatřením, o němž byl největší zájem a to „Investice do zemědělského majetku/zemědělských podniků“. Naopak nejméně vyčerpaných prostředků ku celkové alokaci má technická pomoc, o kterou byl projevěn malý zájem.

3.2.4 Operační program Rozvoj lidských zdrojů

Operační program Rozvoj lidských zdrojů je z hlediska prostředků, které byly pro tento program určeny, druhým nejobjemnějším programem. Z ESF bylo pro tento program vyčleněno 9 mld. Kč.

Z tabulky v příloze G vyplývá, že k 19. 3. 2009 bylo vyčerpáno pouhých 76,57 % z celkové alokace pro roky 2004-2006. Do konce června 2009 zbývá vyčerpat 2,1 mld. Kč.

Podíváme-li se na objem žádostí, největší zájem byl o opatření „Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti“, finanční nároky skoro pětinašobně převyšovaly alokované prostředky. Toto opatření spadá pod prioritu „Adaptabilita a podnikání“, o níž byl zájem největší, představuje 385,68 % celkové alokace.

Velký zájem byl též o prioritu „Sociální integrace a rovnost příležitostí“, finanční nároky představují 342,06 % alokovaných prostředků. V rámci této priority byly nejvyšší žádosti o podporu v opatření „Rovné příležitosti pro ženy a muže na trhu práce“, alokaci převyšovaly 3,8krát.

V rámci priority „Aktivní politika zaměstnanosti byl největší zájem o opatření „Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání“, výše objemu žádostí 2,6 násobně převyšuje alokované prostředky.

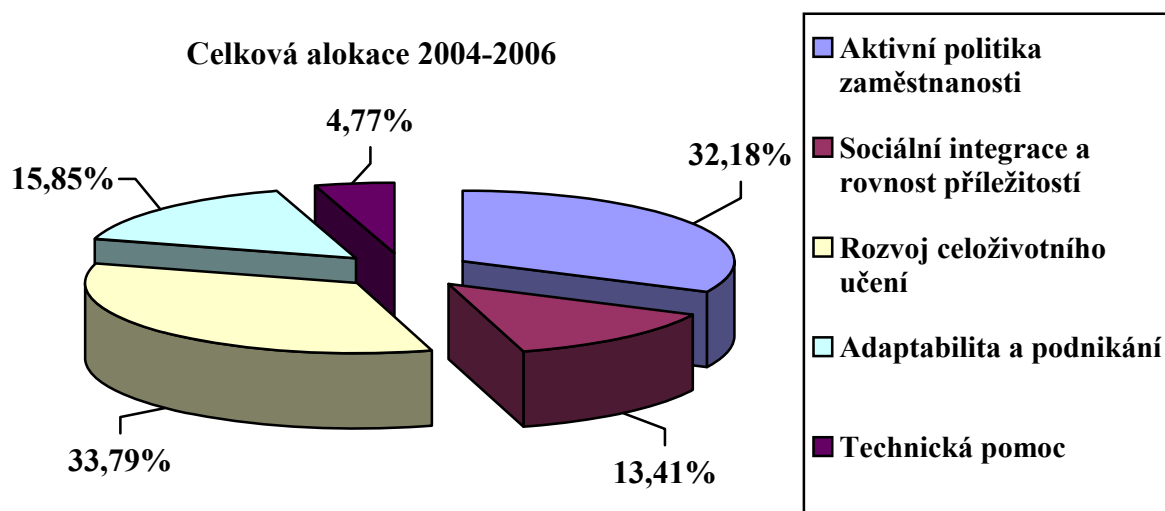
V prioritě „Rozvoj celoživotního učení“ byl velký zájem o „Rozvoj dalšího profesního vzdělávání“, představuje 312,15 % alokovaných prostředků.

Nejmenší zájem byl o opatření „Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti“, kde finanční nároky představují pouhých 115,10 % alokace pro roky 2004-2006.

Celkový objem žádostí o program 2,9 násobně převyšuje alokované prostředky.

Z porovnání následujících dvou grafů vyplývá, že struktura zastoupení priorit zůstala přibližně zachována.

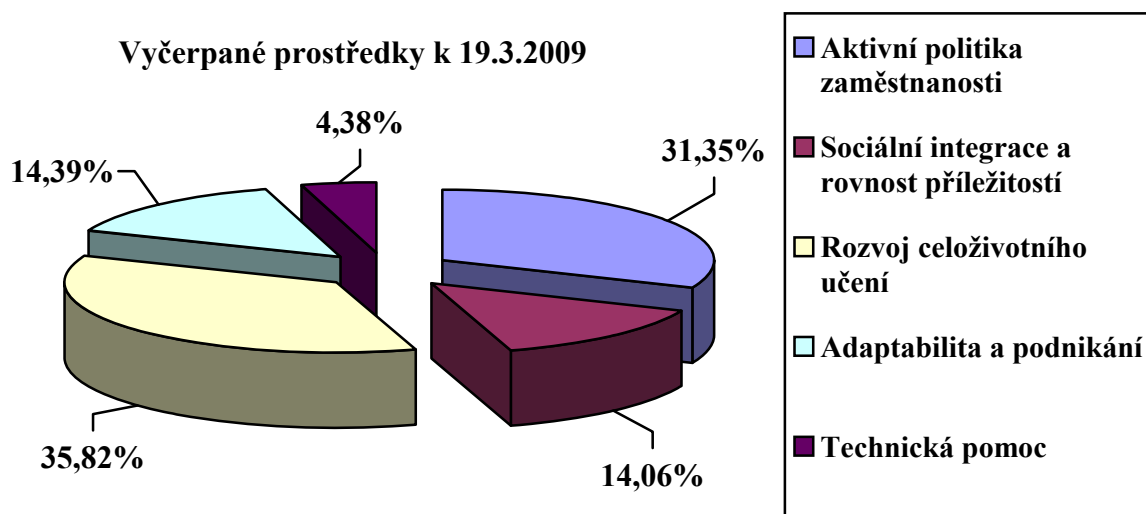
První graf zachycuje procentní zastoupení priorit k celkové alokaci pro roky 2004-2006. Vidíme, že největší objem prostředků byl určen na prioritu „Rozvoj celoživotního učení“ a to 33,79 % alokace. O tuto prioritu byl také největší zájem. Nejméně prostředků bylo alokováno na technickou pomoc a to 4,77 % celkové alokace.

graf 9 OP RLZ - procentní zastoupení celkové alokace 2004-2006

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha G*

Následující graf zachycuje relativní zastoupení priorit k celkovému objemu vyčerpaných prostředků k 19. 3. 2009. Nejvíce prostředků bylo vyčerpáno na prioritu, o níž byl největší zájem, tedy na „Rozvoj celoživotního učení“. Procentuelně nejméně prostředků bylo vyčerpáno na technickou pomoc a to 4,38 % vyčerpaných prostředků.

graf 10 OP RLZ - procentní zastoupení vyčerpaných prostředků k 19.3.2009

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha G*

Z hlediska poměru čerpání ku celkové alokaci bylo nejméně úspěšné opatření „Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb“, vyčerpané prostředky představují 104,84 % alokace. Naopak nejméně úspěšným bylo opatření, o něž byl také nejmenší zájem, a to „Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti“, vyčerpané prostředky představují 56,10 % alokovaných prostředků pro roky 2004-2006.

V porovnání s předchozími operačními programy je prostředků OP Rozvoj lidských zdrojů co do čerpání nejméně úspěšným programem.

3.2.5 Operační program Průmysl a podnikání

Pro OP Průmysl a podnikání bylo z ERDF alokováno 7,4 mld. Kč. K 19.3. 2009 bylo z těchto prostředků vyčerpáno 91,32 % (viz tabulka příloha H). Do června 2009 zbývá vyčerpat 641 mil. Kč.

Z hlediska finančních nároků byl největší zájem projeven o opatření „Snižování energetické náročnosti a vyšší využívání obnovitelných zdrojů energie“, zájem 3,4 násobně převyšoval alokaci pro roky 2004-2006. Toto opatření spadá pod prioritu „Rozvoj konkurenceschopnosti podniků“, o niž byl projeven větší zájem než o prioritu „Rozvoj podnikatelského prostředí, finanční nároky představují 289,70 % alokovaných prostředků.

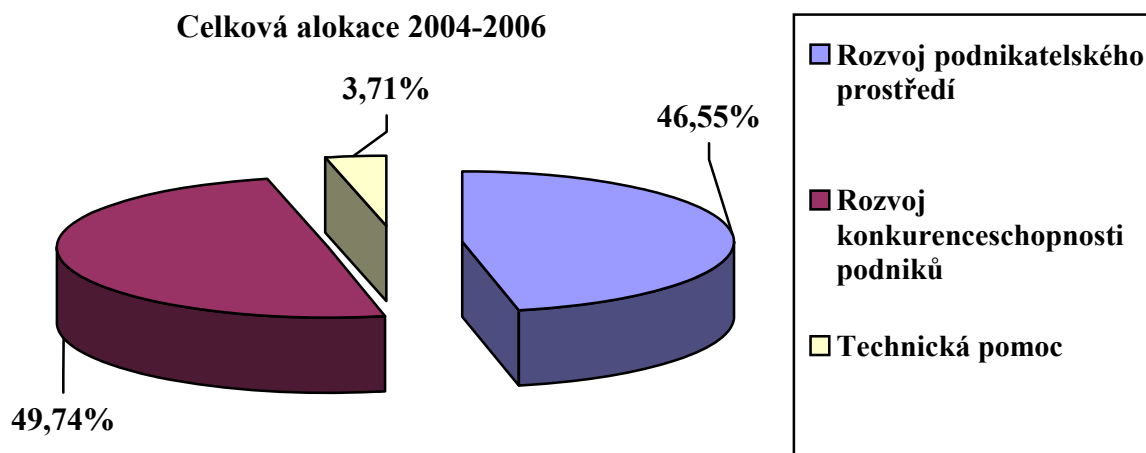
V prioritě „Rozvoj podnikatelského prostředí“ byl největší zájem o opatření „Infrastruktura pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace“, objem žádostí 2,7 násobně převyšoval alokované prostředky. Celkový zájem o prioritu byl více než dvojnásobný.

Nejmenší finanční nároky mělo opatření spadající pod první prioritu „Rozvoj podnikatelského prostředí“ a to „Rozvoj informačních a poradenských služeb“, kde finanční objem žádostí dosahoval pouze 80,12 % alokace.

Celkový zájem o program představuje 255,79 % alokovaných prostředků pro roky 2004-2006.

V následujících dvou grafech, z nichž první zachycuje procentní zastoupení jednotlivých priorit v alokovaných prostředcích 2004-2006 a druhý znázorňuje relativní zastoupení priorit v rámci vyčerpaných prostředků k 19. 3. 2009, vidíme, že struktura jednotlivých vah byla přibližně zachována.

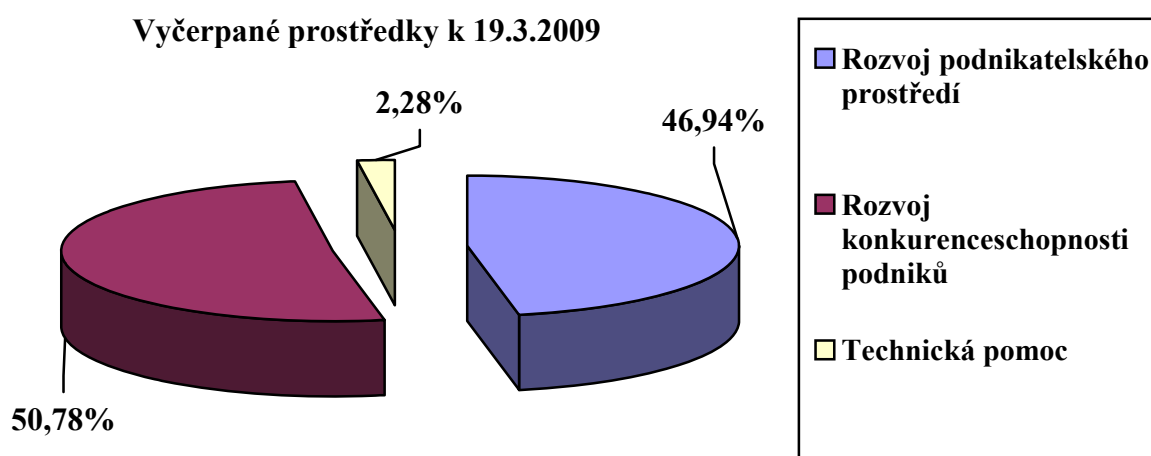
Alokací bylo dvěma prioritám, „Rozvoj podnikatelského prostředí“ (46,55 % alokace) a „Rozvoj konkurenceschopnosti podniků“ (49,74 % alokace), přiděleno přibližně stejné množství prostředků. Na technickou pomoc bylo vyčleněno 3,71 % celkové alokace.

graf 11 OP PP - procentní zastoupení celkové alokace 2004-2006

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha H*

V následujícím grafu vidíme, že nejvíce prostředků bylo čerpáno na prioritu „Rozvoj konkurenceschopnosti podniků“ a to 50,78 % celkově vyčerpaných prostředků. Naopak nejméně prostředků (2,28 % celkově vyčerpaných prostředků) bylo použito na technickou pomoc.

graf 12 OP PP - procentní zastoupení vyčerpaných prostředků k 19.3.2009

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha H*

Z hlediska čerpání prostředků ku celkové alokaci bylo nejúspěšnější opatření v prioritě „Rozvoj podnikatelského prostředí“, „Infrastruktura pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace“, kde vyčerpané prostředky představují 108,73 % alokace 2004-2006. Nejméně úspěšné je opatření, o něž byl projevěn nejmenší zájem, „Rozvoj informačních a poradenských služeb“. Čerpání tvoří pouhých 49,29 % celkově alokovaných prostředků pro roky 2004-2006.

3.2.6 Jednotný programový dokument pro Cíl 2

Pro Jednotný programový dokument pro Cíl 2 bylo z fondu ERDF vyčleněno 2 mld. Kč. K 19. 3. 2009 bylo z fondu vyčerpáno 91,05 % celkové alokace (viz tabulka příloha I). Do konce června 2009 zbývá využít 8,05 %, což představuje 180 mil. Kč.

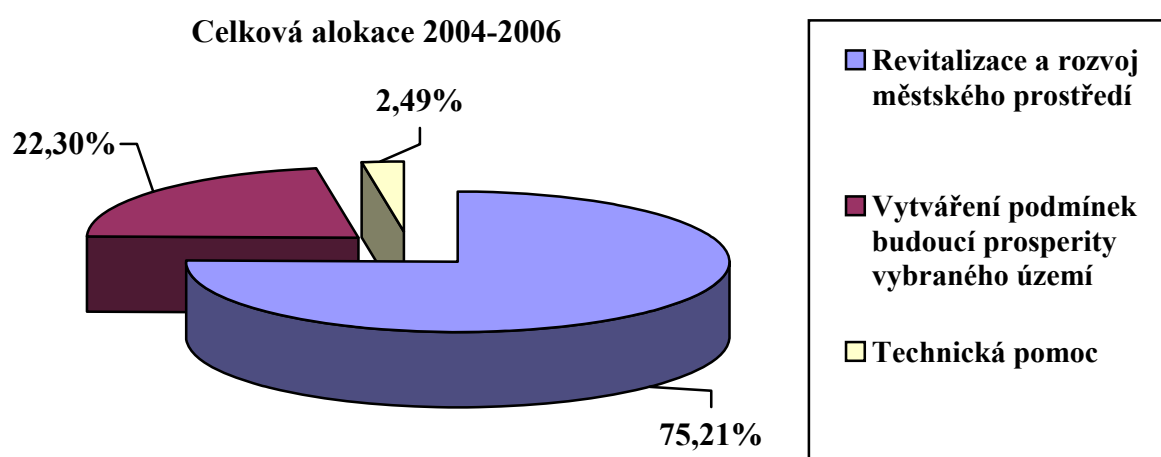
Z hlediska finančních nároků byl největší zájem o opatření „Dopravní systémy podporující přeměnu městského prostředí“, objem žádostí byl 215,95 % celkové alokace. Toto opatření spadá pod prioritu „Revitalizace a rozvoj městského prostředí“, zájem o ni více než dvojnásobně převyšoval prostředky určené k čerpání.

V druhé prioritě, „Vytváření podmínek budoucí prosperity vybraného území“, o niž byl zájem 1,5 násobný vůči celkové alokaci, byl největší objem žádostí podán v opatření „Rozvoj strategických služeb na podporu informační společnosti v Praze“. Finanční nároky představují 166,51 % celkové alokace.

Zájem o technickou pomoc více než 1,2 násobně překročil alokaci pro roky 2004-2006. O technickou pomoc byl projeven nejmenší zájem.

Celkový zájem o program představuje 195,53 % z alokovaných prostředků.

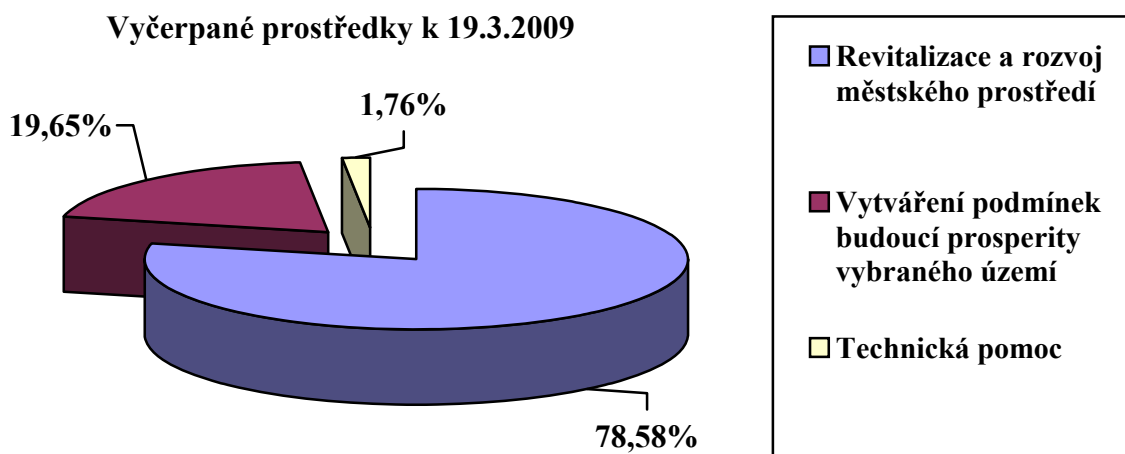
Následující graf znázorňuje celkovou alokaci 2004-2006 v zastoupení jednotlivých priorit. Nejvíce prostředků, 75,21 % vyčleněných prostředků, bylo alokováno na „Revitalizaci a rozvoj městského prostředí“. Méně než čtvrtina, 22,30 % alokace, bylo určeno pro prioritu „Vytváření podmínek budoucí prosperity vybraného území“. Nejméně prostředků bylo přiděleno na technickou pomoc a to 2,49 % celkové alokace.

graf 13 JPD 2 - procentní zastoupení celkové alokace 2004-2006

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat příloha I

Porovnáme-li následující graf s předcházejícím, vidíme, že struktura čerpání přibližně odpovídá struktuře alokace. Nejvíce prostředků k 19. 3. 2009 bylo čerpáno na „Revitalizaci a rozvoj městského prostředí a to 78,58 %. Naopak nejméně prostředků bylo použito na technickou pomoc (1,76 % celkově vyčerpaných prostředků).

graf 14 JPD 2 - procentní zastoupení vyčerpaných prostředků k 19.3.2009

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat příloha I

Z hlediska čerpání ku celkové alokaci je nejúspěšnější opatření v rámci první priority a to „Regenerace poškozených a nevhodně využívaných ploch“, kde došlo k 98,36% vyčerpání. Naopak nejméně úspěšná byla technická pomoc, o níž byl projevěn nejmenší zájem. Vyčerpáno bylo 64,31 % z celkové alokace pro roky 2004-2006.

3.2.7 Jednotný programový dokument pro Cíl 3

Jednotný programový dokument pro Cíl 3 čerpá finanční prostředky z ESF. Pro roky 2004-2006 bylo pro tento program vyčleněno 1,6 mld. Kč (viz tabulka příloha J). K 19. 3. 2009 bylo využito pouhých 81,27 % alokovaných prostředků. Do konce června 2009 zbývá z fondu vyčerpat 312 mil. Kč.

Z hlediska finančních nároků byl největší objem žádostí podán v rámci opatření „Rozvoj dalšího vzdělávání“, které spadá pod prioritu „Rozvoj celoživotního učení“. Zájem více než čtyřnásobně překročil množství alokovaných prostředků.

Velký zájem byl projevěn o opatření „Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek jako podpora konkurenceschopnosti“, které náleží pod prioritu „Adaptabilita a podnikání“. Zájem 3,6 násobně převyšuje alokované prostředky. O stejné opatření byl projevěn největší zájem též v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů.

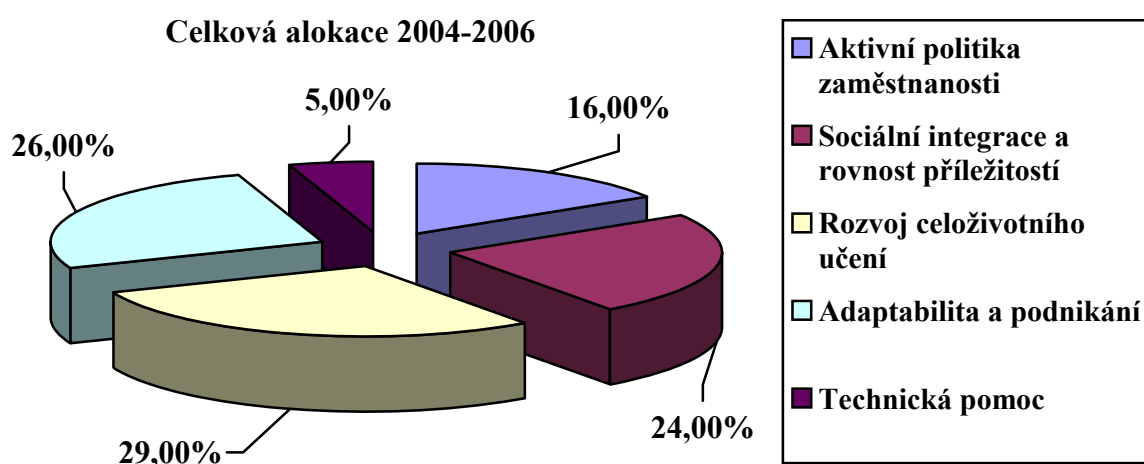
Zájem o opatření první priority, „Rozšíření a zvýšení adresnosti aktivní politiky zaměstnanosti“, skoro 2,5 násobně převyšoval možné zdroje.

V rámci druhé priority „Sociální integrace a rovnost příležitostí“ byl projeven největší zájem o opatření „Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb“, kde objem žádostí trojnásobně překračuje alokované prostředky pro roky 2004-2006.

Celkový zájem o program představuje 273,32 % celkové alokace 2004-2006

V následujících grafech, z nichž první zachycuje celkovou alokaci 2004-2006 z hlediska jednotlivých priorit a druhý znázorňuje procentní zastoupení vyčerpaných prostředků k 19. 3. 2009, vidíme, že struktura nebyla zachována v případě priority „Aktivní politika zaměstnanosti“. Na tuto prioritu bylo alokováno 16 % celkových prostředků a vyčerpáno bylo pouhých 7,85 % zdrojů.

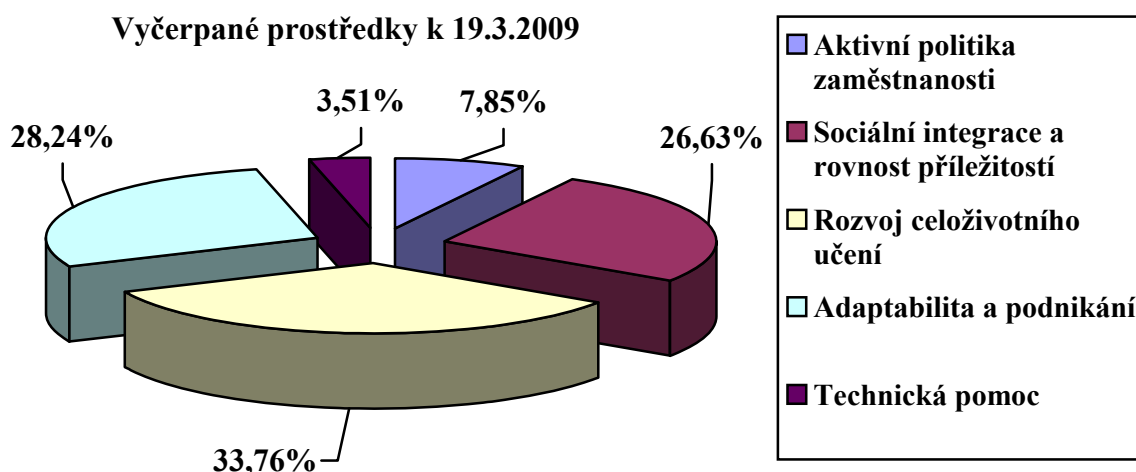
Největší objem prostředků 29 % byl určen pro prioritu „Rozvoj celoživotního učení“. Nejméně prostředků bylo alokováno na technickou pomoc (5 % prostředků).

graf 15 JPD 3 - procentní zastoupení celkové alokace 2004-2006

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha J*

Z následujícího grafu vyplývá, že nejvíce prostředků bylo vyčerpáno v rámci priority „Rozvoj celoživotního učení“ a to 33,76 % čerpání. Nejméně prostředků bylo vyčerpáno v prioritě technická pomoc (3,51 %), na kterou bylo alokováno nejméně prostředků.

graf 16 JPD 3 - procentní zastoupení vyčerpaných prostředků k 19.3.2009

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat příloha J*

Stejně jako OP Rozvoj lidských zdrojů lze tento program hodnotit jako méně úspěšný. Z hlediska opatření největšího úspěchu v čerpání prostředků dosáhlo opatření „Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb“, kde bylo vyčerpáno 106,69 % celkové alokace pro roky 2004-2006. Nejméně prostředků bylo vyčerpáno v opatření „Rozšíření a zvýšení adresnosti aktivní politiky zaměstnanosti“ a to pouhých 39,88 % z celkové alokace.

3.3 Celkové zhodnocení úspěšnosti programů

Pokud se podíváme na operační programy jako celky z hlediska alokovaných prostředků pro roky 2004-2006 a finančních nároků v absolutních hodnotách (viz následující graf), vidíme, že nejvíce prostředků bylo alokováno na SROP a taktéž byl o tento program projeven největší zájem. Poměr mezi finančními nároky a alokovanými prostředky činí 2,90 jednotek.

Na druhém místě co do alokovaných prostředků a finančních nároků je OP RLZ, kde poměr mezi finančními nároky a alokovanými finančními zdroji je 2,80 jednotek.

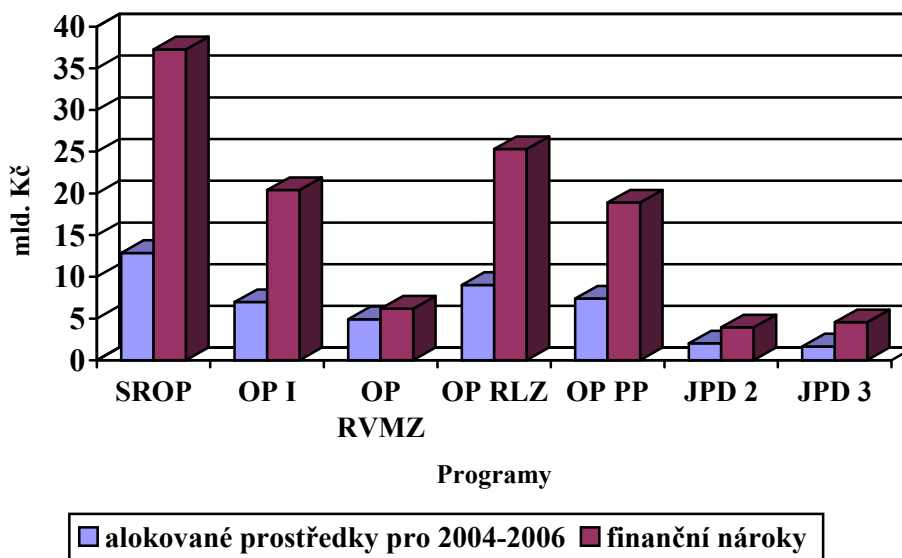
Třetím programem z hlediska alokovaných prostředků je OP PP, kde poměr mezi finančním objemem žádostí a alokací činí 2,55 jednotek.

OP I se co do alokovaných prostředků nachází na čtvrtém místě a poměr mezi finančními nároky a alokací je 2,92 jednotek.

Z hlediska operačních programů bylo nejméně prostředků alokováno na OP RVMZ. Poměr mezi finančními nároky a alokovanými finančními zdroji je 1,25 jednotek.

Nejméně prostředků bylo alokováno do dvou jednotných programových dokumentů. U JPD 2 poměr finančního objemu žádostí činí 1,95 jednotek. O tento program byl

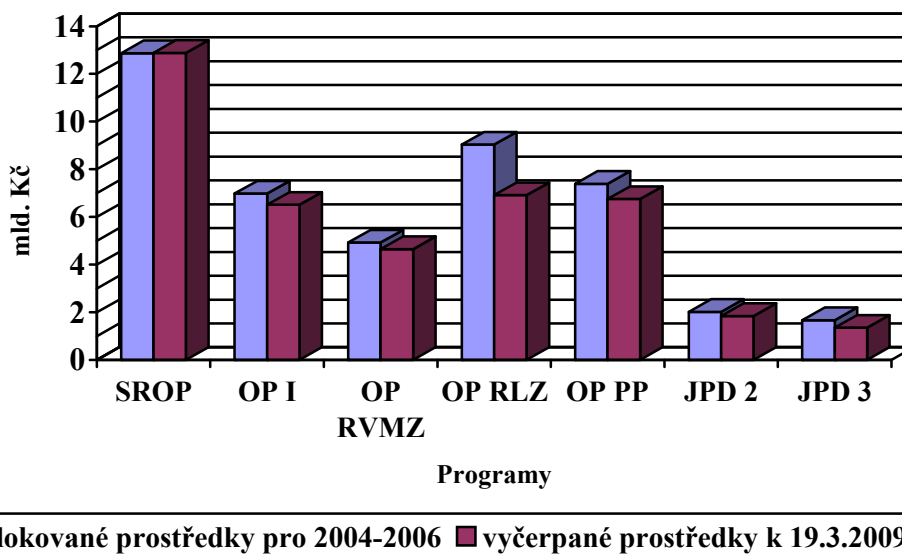
z absolutního hlediska projevten nejmenší zájem. Poměr finančních nároků a alokovaných prostředků u JPD 3 je 2,73 jednotek. Na tento program bylo z hlediska absolutních hodnot alokováno nejméně prostředků.

Graf 17 Přehled alokovaných prostředků a finančních nároků za jednotlivé programy

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat v tabulkách příloha D-J*

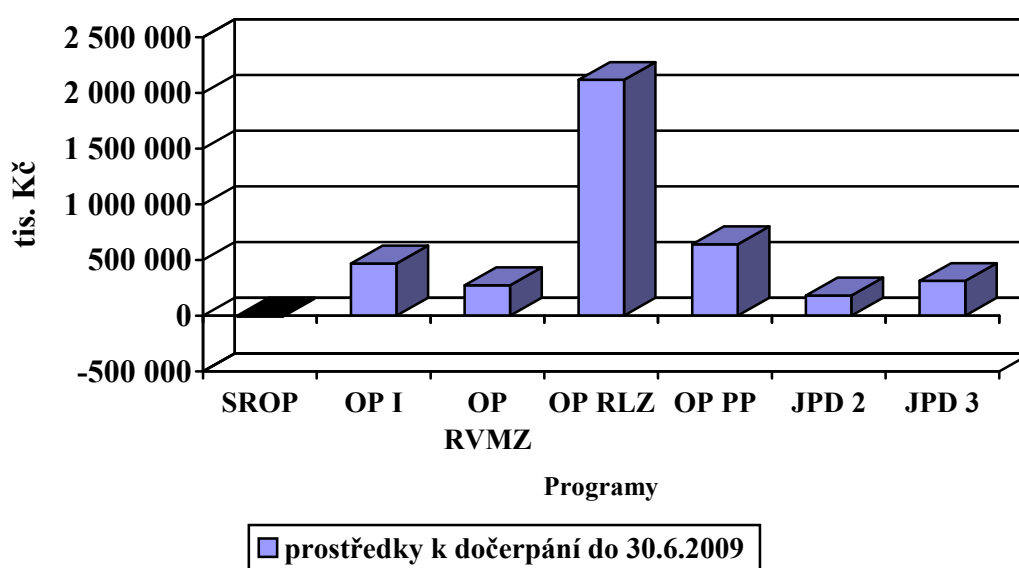
Pokud porovnáme programy z hlediska alokovaných prostředků na roky 2004-2006 a vyčerpaných prostředků (viz následující graf), v programech vede SROP, kde dokonce došlo k přečerpaní o 0,07 procentního bodu. Nejméně úspěšným programem je OP RLZ, kde zbývá dočerpat 23,43 %.

graf 18 Přehled alokovaných a vyčerpaných prostředků za jednotlivé programy

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat v tabulkách příloha D-J*

Následující graf zachycuje absolutní hodnoty finančních prostředků, které zbývá dočerpat k 30. 6. 2009. U SROP došlo k přečerpaní o 8,92 mil. Kč. V OP I zbývá dočerpat 469,25 mil. Kč. V OP RVMZ to je 273,46 mil. Kč, které zůstanou nedočerpany, jelikož u tohoto programu nebylo prodlouženo období čerpání finančních prostředků. Nejvíce finančních prostředků k dočerpání zbývá v OP RLZ a to 2,11 mld. Kč. V OP PP zbývá dočerpat 641,16 mil. Kč. V JPD 2 zbývá k dočerpání 180,71 mil. Kč a v JPD 3 312,07 mil. Kč. Česká republika by tedy do června 2009 měla dočerpat 3,98 mld. Kč. Celkově tedy bylo vyčerpano 40,9 mld. Kč z celkové alokace pro roky 2004-2006, která činila 44,88 mld. Kč (kurz 28,333 CZK/EUR).

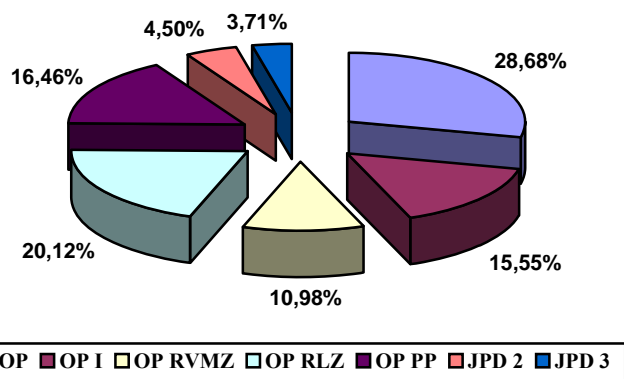

graf 19 Přehled prostředků k dočerpání do června 2009 za jednotlivé programy

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat v tabulkách příloha D-J

Nejlépe si tedy vedl SROP a to proto, že příjemci podpory byly z většiny orgány samosprávy, které mají velké zkušenosti s psaním projektů a s přijímáním dotací.

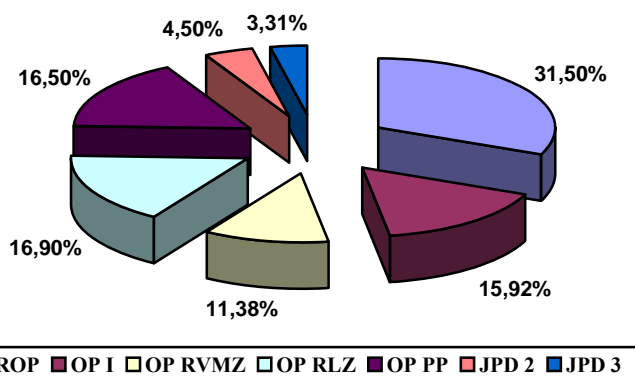
Nejhůře je na tom OP RLZ, což může být způsobeno složitostí při předkládání projektů, ale i tím, že tento program byl odstartován později. Velké problémy byly spojeny i s administrací projektů. Dalším z důvodů mohl být i malý zájem příjemců podpory jako např. v OP RVMZ, čímž si lze vysvětlit i to, že čerpání v rámci tohoto programu nebylo prodlouženo do konce června 2009. Dalším důvodem mohly být nevhodně zvolené priority a opatření v jednotlivých programech.

graf 20 Alokované prostředky 2004-2006 za jednotlivé programy

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat v tabulkách příloha D-J*

Na předchozím grafu je zachycena struktura alokovaných prostředků a na následujícím grafu struktura vyčerpaných prostředků k 19. 3. 2009. Vidíme, že struktura byla přibližně zachována. Nejvíce prostředků bylo alokováno do SROP, nejméně do JPD 3. Z hlediska vyčerpaných prostředků to zůstalo obdobné, nejvíce prostředků bylo vyčerpáno v rámci SROP a nejméně v rámci JPD 3.

graf 21 Vyčerpané prostředky k 19.3.2009 za jednotlivé programy

Zdroj: *Vlastní zpracování dle dat v tabulkách příloha D-J*

4 Závěr

Cílem mé práce bylo analyzovat a vyhodnotit čerpání prostředků ze strukturálních fondů za programovací období 2004-2006.

K 31. 12. 2008 mělo být ukončeno čerpání prostředků ze strukturálních fondů za programovací období 2004-2006. Avšak z důvodu finanční krize Evropská komise navrhla členským zemím čerpání prodloužit do 30. 6. 2009. Česká republika této nabídky využila ve všech operačních programech vyjma Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Nabídky bylo využito i v případě jednotných programových dokumentů.

Česká republika dostala v období 2004-2006 možnost vyčerpat ze strukturálních fondů 1,58 mld. EUR. Z této částky ke dni 19. 3. 2009 bylo vyčerpano 1,44 mld. EUR (kurz 28,333 CZK/EUR), což představuje 91,14 % celkově alokovaných finančních prostředků. Doposud nedošlo k tomu, že by Česká republika musela alokované finanční prostředky vracet. Zdroje alokované na rok 2004 Česká republika vyčerpala včas (do konce roku 2006) a dokonce začala čerpat finanční prostředky určené pro rok 2005. Alokované prostředky pro rok 2005 byly také do konce roku 2007 úspěšně vyčerpány a některé programy začaly čerpat prostředky určené pro rok 2006. Kdyby nedošlo k prodloužení období pro čerpání finančních prostředků, musela by Česká republika Evropské komisi vracet 320 mil. EUR, jelikož tyto prostředky nebyly k 31. 12. 2008 vyčerpány. K 19. 3. 2009 zbývalo vyčerpat 140 mil. EUR a již dnes můžeme konstatovat, že nebude vyčerpano 9,65 mil. EUR určených pro Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. U ostatních programů se v čerpání finančních prostředků předpokládá 100% úspěšnost.

Horizontální analýzou získaných dat z Monitorovacího systému strukturálních fondů jsem zjistila, o která opatření jednotlivých programů byl největší zájem a v kterých opatřeních bylo vyčerpano nejvíce prostředků. Ve Společném regionálním operačním programu byl největší zájem projeven o opatření „Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch“, ale nejvíce prostředků bylo nakonec vyčerpano v opatření „Regenerace a revitalizace vybraných měst“. V Operačním programu Infrastruktura byl největší finanční objem žádostí podán v rámci opatření „Obnova environmentálních funkcí území“, nejvíce prostředků bylo vyčerpano v rámci opatření „Modernizace civilních letišť nadregionálního významu“. V Operačním programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství byl největší zájem projeven o opatření „Investice do zemědělského majetku/zemědělských podniků“ a v rámci tohoto opatření bylo vyčerpano i nejvíce prostředků. V Operačním programu Rozvoj lidských zdrojů byl největší

zájem o opatření „Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti“, ale nejvíce prostředků bylo vyčerpáno v opatření „Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb“. V Operačním programu Průmysl a podnikání byl největší zájem projeven o opatření „Snižování energetické náročnosti a vyšší využívání obnovitelných zdrojů energie“ a nejvíce prostředků bylo vyčerpáno v opatření „Infrastruktura pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace“. V Jednotném programovém dokumentu pro Cíl 2 byl největší finanční objem žádostí podán v rámci opatření „Dopravní systémy podporující přeměnu městského prostředí“, ale nejvíce prostředků bylo vyčerpáno v opatření „Regenerace poškozených a nevhodně využívaných ploch“. V Jednotném programovém dokumentu pro Cíl 3 byl největší zájem projeven o opatření „Rozvoj dalšího vzdělávání“ a nejvíce prostředků bylo vyčerpáno v opatření „Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb“.

Některá z opatření, o něž byl největší zájem, mají zajištěnu návaznost v programovacím období 2007-2013. Jedná se např. o opatření „Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch“, „Obnova environmentálních funkcí území“, „Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti“ či „Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb“.

Pokud porovnáme programy mezi sebou, tak nejúspěšnějším programem byl SROP, v němž došlo k přečerpání finančních prostředků o 0,07 procentního bodu. Úspěch programu lze vysvětlit zkušenostmi příjemců podpory, jimiž byly převážně obce a kraje.

Nejméně úspěšným programem je program, který čerpal finanční prostředky z Evropského sociálního fondu a to Operační program Rozvoj lidských zdrojů. Přestože byl o tento program velký zájem z alokace pro roky 2004-2006 zbývá do 30. 6. 2009 vyčerpáno 23,43 %. Neúspěch programu si lze vysvětlit malou zkušeností příjemců podpory se zpracováváním projektů, administrativní náročností či pozdním spuštěním programu.

Celé programovací období 2004-2006 lze až na výjimky (Operační program Rozvoj lidských zdrojů, OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství) hodnotit jako úspěšné. Předpokládá se, že zbylé prostředky (130,35 mil. EUR) budou do konce června 2009 dočerpány se stoprocentní úspěšností.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] *Fondy EU: Glosář základních pojmů*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2005. 79 s.
- [2] KÖNIG, P. – LACINA, L. *Rozpočet a politiky Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 374 s. ISBN 80-7179-846-0
- [3] KRIŠTOF, M. Rok poté aneb Vavříny převzal Společný regionální operační program. *Dotace: Poradce pro evropské fondy*, únor 2008, roč. 4, č. 02, s. 27-29, Praha: ECONOMIA, a.s. ISSN 1802-7660
- [4] MIKULENKOVÁ, J. Víc než 3000 nových pracovních míst, na 600 podpořených podniků, 400 km rekonstruovaných silnic, 30 tisíc vyškolených osob. I to je SRP. *Dotace: Poradce pro evropské fondy*, červen 2008, roč. 4, č. 06, s. 32-35, Praha: ECONOMIA, a.s. ISSN 1802-7660
- [5] *Průvodce fondy Evropské unie*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2005. 237 s.
- [6] VILAMOVIČ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0
- [7] WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2003. 326 s. ISBN 80-245-0517-7
- [8] WOKOUN, R., et al. *Ekonomika v prostoru : svět střední Evropa, EU, OECD, ČR*. 1. vyd. Praha : Linde Praha a.s., 2008. 189 s. ISBN 978-80-7201-698-3.

Internetové zdroje

- [9] *ČR nebude z evropských dotací vracet ani euro*, Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. c2008, [cit.2009-03-24]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cr-nebude-z-evropskych-dotaci-vracet-ani-euro>>
- [10] *EUROPA - Eurostat - Data Navigation Tree* [online]. c2008, [cit.2008-12-01]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1996,39140985&_dad=portal&_schema=PORTAL&screen=detailref&language=en&product=REF_SI_EB&root=REF_SI_EB/si_eb/tsieb010>
- [11] *Euroskop.cz - Aktuality - Brusel prodloužil možnost čerpání peněz z fondů EU* [online]. c2008, [cit.2009-03-24]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/38/10937/clanek/brusel-prodlouzil-moznost-cerpani-penez-z-fondu-eu/>>
- [12] *Horizontální priority 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-26]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/horizontalni-priority/horizontalni-priority-04-06>>
- [13] *JEDNOTNÝ PROGRAMOVÝ DOKUMENT PRO CÍL 2 - FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/jpd2>>
- [14] *Jednotný programový dokument pro Cíl 3 Praha – FONDY EVROPSKÉ UNIE UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/upload/1081944289jpd3.pdf>>
- [15] *Lhůta pro čerpání peněz z fondů EU za období 2004 - 2006 byla prodloužena o půl roku*, Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. c2003-2007, [cit.2009-03-24]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/lhuta-pro-cerpani-penez-z-fondu-eu-za-obdobi-2004-2006-byla-prodlouzena-o-pul-roku>>
- [16] Zdroj: *MSSF aktuálnost dat* [online]. c2008, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/Reports.aspx?idr=201>
- [17] *MSSF JPD2* [online]. c2008, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/Reports.aspx?backURL=http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/ReportFilter.aspx?mode=4&idr=176&id0=33&id1=-1&id2=-1&id3=-1>

- [18] *MSSF JPD3* [online]. c2008, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/Reports.aspx?backURL=http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/ReportFilter.aspx?mode=4&idr=176&id0=34&id1=-1&id2=-1&id3=-1>
- [19] *MSSF OPI* [online]. c2008, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/Reports.aspx?backURL=http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/ReportFilter.aspx?mode=4&idr=176&id0=31&id1=-1&id2=-1&id3=-1>
- [20] *MSSF OP PP* [online]. c2008, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/Reports.aspx?backURL=http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/ReportFilter.aspx?mode=4&idr=176&id0=28&id1=-1&id2=-1&id3=-1>
- [21] *MSSF OP RLZ* [online]. c2008, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/Reports.aspx?backURL=http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/ReportFilter.aspx?mode=4&idr=176&id0=29&id1=-1&id2=-1&id3=-1>
- [22] *MSSF OP VMZ* [online]. c2008, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/Reports.aspx?backURL=http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/ReportFilter.aspx?mode=4&idr=176&id0=32&id1=-1&id2=-1&id3=-1>
- [23] *MSSF SROP* [online]. c2008, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/Reports.aspx?backURL=http://mssfwww.mmr.cz/WebMSSF_Povs/publicPages/ReportFilter.aspx?mode=4&idr=176&id0=30&id1=-1&id2=-1&id3=-1>
- [24] *Národní rozvojový plán 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2009, [cit.2008-11-19]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/Narodni_rozvojovy_plan.pdf>
- [25] *OP INFRASTRUKTURA – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/opi>>
- [26] *OP ROZVOJ VENKOVA A MULTIFUNKČNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ - FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/oprvMZ>>
- [27] *Operační program Infrastruktura Dokumenty* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <<http://www.opinfrastruktura.cz/web/dokumenty?asset=opi.doc>>
- [28] *Programový dokument JPD 2 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/upload/1101116307jpd2_cz_02_04.pdf>
- [29] *Programový dokument OP Průmysl a podnikání – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Programy_2004_2006/OPPP/Programovy_dokument_OP_prumysl_a_podnikani_2004_2006.pdf>
- [30] *Programový dokument OP Rozvoj lidských zdrojů 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Programy_2004_2006/OPRLZ/Programovy_dokument_Rozvoj_lidskych_zdroju_2004_2006.pdf>
- [31] *Programový dokument OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Programy_2004_2006/OPRVMZ/Programovy_dokument_OP_Rozvoj_venkova_a_multifunkcni_zemedelstvi_2004_2006.doc>

- [32] *Programový dokument SROP 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Programy_2004_2006/SROP/Dokument_SROP_verze_0.2_final.zip>
- [33] *Programy 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/fondy-eu-2004-2006>>
- [34] *Průběh čerpání strukturálních fondů 2004-2006 k 28.2. 2009* [online]. c2003-2007, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/Prehled_cerpani/Prubeh_cerpani_SF_k_28.2.2009.pdf>
- [35] *Rámcová podpora Společenství Česká republika 2004-2006* [online]. c2003-2007, [cit.2009-03-19]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/old/1077873767csf_cz_final.pdf>
- [36] *Regional Policy Inforegio Financial instrument for Fisheries Guidance* [online]. c2008, [cit.2008-11-24]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/prord/prords/prdsd_en.htm>
- [37] *Regional Policy Inforegio Objective 1* [online]. c2008, [cit.2008-11-19]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/objective1/index_en.htm>
- [38] *Regional Policy Inforegio Objective 2* [online]. c2008, [cit.2008-11-19]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/objective2/index_en.htm>
- [39] *Regional Policy Inforegio Objective 2: eligible areas* [online]. c2008, [cit.2008-11-19]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/objective2/areas_en.htm>
- [40] *Regional Policy Inforegio Objective 3: eligible areas* [online]. c2008, [cit.2008-11-19]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/prord/obj3_en.htm>
- [41] *Regional Policy Inforegio Structural Funds: Eligible areas in EU25 for Objective 1 and 2 between 2000 and 2006* [online]. c2008, [cit.2008-11-24]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas/index_en.htm>
- [42] *Regional Policy Inforegio The European Agricultural Guidance and Guarantee Fund* [online]. c2008, [cit.2008-11-24]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/prord/prords/prdsc_en.htm>
- [43] *Regional Policy Inforegio The European Regional Development Fund* [online]. c2008, [cit.2008-11-24]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/prord/prord_en.htm>
- [44] *Regional Policy Inforegio The European Social Fund* [online]. c2008, [cit.2008-11-24]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/prord/prords/prdsb_en.htm>
- [45] *Regionální politika EU – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-19]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>>
- [46] *Regionální politika EU 2004-2006 – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-19]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/regionalni-politika-eu-2004-2006>>
- [47] *SCADPlus: General provisions on the Structural Funds* [online]. c2007, [cit.2008-11-24]. Dostupné z: <<http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/l60014.htm>>
- [48] *Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství* [online]. c2008, [cit.2008-11-18]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/gallery/2/754-smlouva_o_es.pdf>
- [49] *SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (SROP) – FONDY EVROPSKÉ UNIE UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-30]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/srop>>
- [50] *Vztah horizontální priority - operační programy – FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. c2003-2007, [cit.2008-11-26]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/horizontalni-priority/vztah-horizontalni-priority-op>>

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond)
ECU	European Currency Unit (Evropská měnová jednotka)
EQUAL	Iniciativa Evropského Společenství v oblasti rovných příležitostí
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond regionálního rozvoje)
ESF	European Social Fund (Evropský sociální fond)
EU	Evropská unie
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance (Finanční nástroj na podporu rybolovu)
FS	Fond soudržnosti
HDP	Hrubý domácí produkt
INTERREG	Iniciativa Evropského Společenství v oblasti přeshraniční spolupráce
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession (Nástroj předvstupních strukturálních politik)
JPD 2	Jednotný programový dokument pro Cíl 2
JPD 3	Jednotný programový dokument pro Cíl 3
LAU	Local Administrative Unit (Místní správní jednotka)
LEADER	Iniciativa Evropského Společenství v oblasti rozvoje venkova
MSSF	Monitorovací systém strukturálních fondů
NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistique (Nomenklatura územních statistických jednotek)
OP I	Operační program Infrastruktura
OP PP	Operační program průmysl a podnikání
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OP RVMZ	Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
PHARE	Poland and Hungary Assistance for the Restructuring of the Economy
RPS	Rámec podpory společenství
SAPARD	Special Pre-Accession Programme for Agriculture and Rural Development

(Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova)

SF Structural Funds (Strukturální fondy)

SROP Společný regionální operační program

URBAN Iniciativa Evropského společenství v oblasti podpory hospodářské a sociální obnovy měst

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 ROZDĚLENÍ ČR NA NUTS II A NUTS III	20
OBRÁZEK 2 SCHÉMA ŘÍZENÍ RPS	25
OBRÁZEK 3 SCHEMATICKÝ A ZJEDNODUŠENÝ POPIS PRŮBĚHU ČERPÁNÍ A FINANČNÍCH TOKŮ	36
OBRÁZEK 4 PRŮBĚH ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ K 31.12.2007 (PROSTŘEDKY EU).....	38

Seznam tabulek

TABULKA 1 STRUČNÁ HISTORIE REGIONÁLNÍ POLITIKY	10
TABULKA 2 VZTAHY MEZI STRUKTURÁLNÍMI FONDY, CÍLI A INICIATIVAMI SPOLEČENSTVÍ.....	16
TABULKA 3 ŘÍDICÍ ORGÁNY JEDNOTLIVÝCH OPERAČNÍCH PROGRAMŮ	21
TABULKA 4 SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM - FINANČNÍ ALOKACE	27
TABULKA 5 OPERAČNÍ PROGRAM INFRASTRUKTURA - FINANČNÍ ALOKACE...28	
TABULKA 6 OPERAČNÍ PROGRAM ROZVOJ VENKOVA A MULTIFUNKČNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ - FINANČNÍ ALOKACE	29
TABULKA 7 OPERAČNÍ PROGRAM ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ - FINANČNÍ ALOKACE	30
TABULKA 8 OPERAČNÍ PROGRAM PRŮMYSL A PODNIKÁNÍ - FINANČNÍ ALOKACE	31
TABULKA 9 JEDNOTNÝ PROGRAMOVÝ DOKUMENT PRO CÍL 2 - PRAHA - FINANČNÍ ALOKACE	33
TABULKA 10 JEDNOTNÝ PROGRAMOVÝ DOKUMENT PRO CÍL 3 - PRAHA - FINANČNÍ ALOKACE	34
TABULKA 11 STRUKTURÁLNÍ OPERACE PRO ČESKOU REPUBLIKU V LETECH 2004-2006 PODLE OBLASTÍ PODPORY (V MIL. EUR)	35
TABULKA 12 PŘEHLED OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A JEJICH VAZBA NA PŘÍSLUŠNÉ STRUKTURÁLNÍ FONDY (V %)	36
TABULKA 13 PŘEHLED DAT POSLEDNÍ CERTIFIKACE JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ	37
TABULKA 14 STAV JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ K 28.2.2009 (V TIS. EUR)	39

Seznam grafů

GRAF 1 HDP NA OBYVATELE V PARITĚ KUPNÍ SÍLY V LETECH 2004 A 2007, EU 27 = 100.....	9
GRAF 2 VÝVOJ ČERPÁNÍ ZA PROGRAMY OD PROSINCE 2007 DO ÚNORU 2009 ...	40
GRAF 3 SROP - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ CELKOVÉ ALOKACE 2004-2006	42

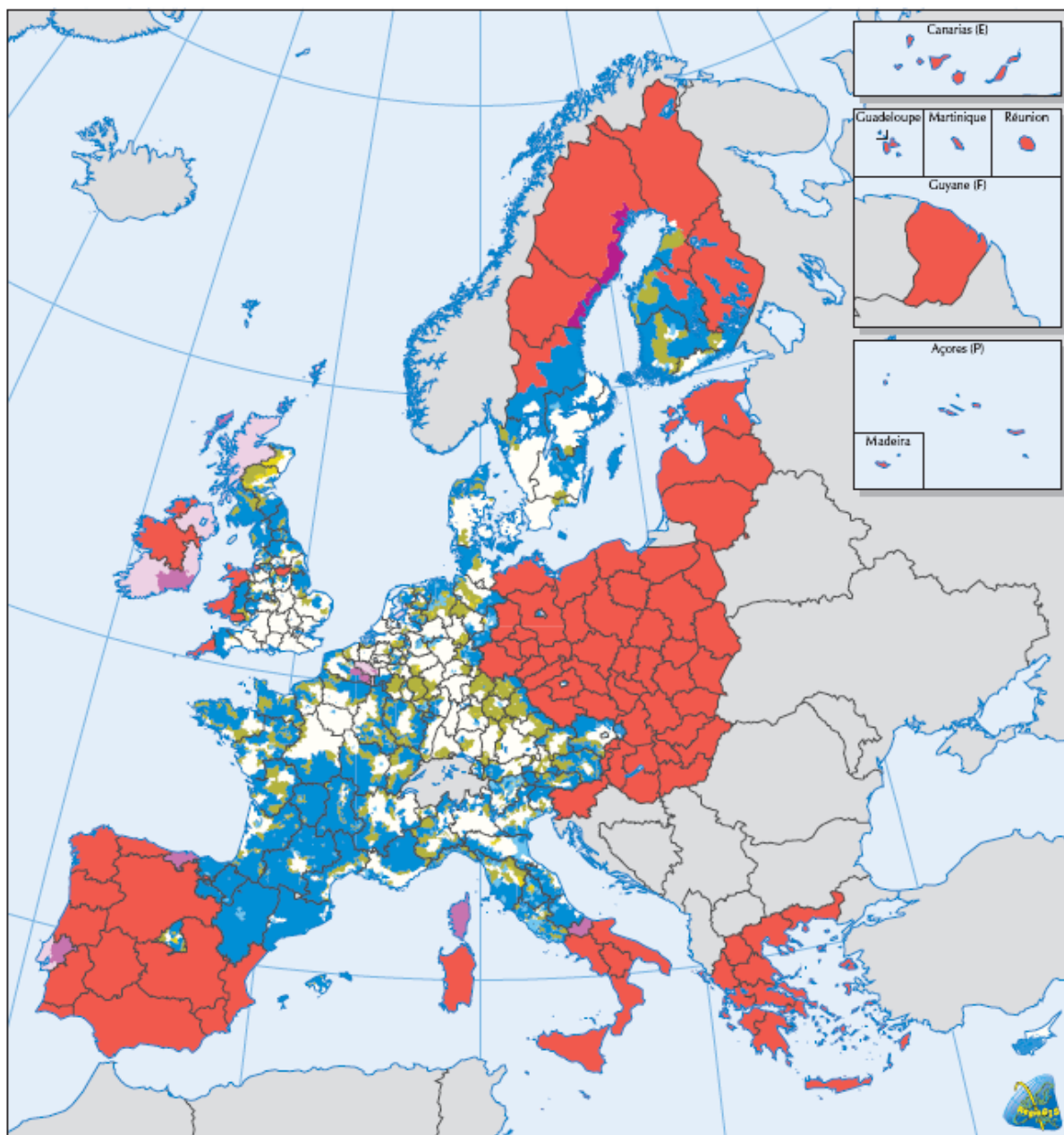
GRAF 4 SROP - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ K 19.3.2009	42
GRAF 5 OP I - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ CELKOVÉ ALOKACE 2004-2006.....	44
GRAF 6 OP I - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ K 19.3.2009	44
GRAF 7 OP RVMZ - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ CELKOVÉ ALOKACE 2004-2006	46
GRAF 8 OP RVMZ - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ K 29.1.2009	46
GRAF 9 OP RLZ - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ CELKOVÉ ALOKACE 2004-2006	48
GRAF 10 OP RLZ - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ K 19.3.2009	48
GRAF 11 OP PP - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ CELKOVÉ ALOKACE 2004-2006	50
GRAF 12 OP PP - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ K 19.3.2009	50
GRAF 13 JPD 2 - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ CELKOVÉ ALOKACE 2004-2006	51
GRAF 14 JPD 2 - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ K 19.3.2009	52
GRAF 15 JPD 3 - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ CELKOVÉ ALOKACE 2004-2006	53
GRAF 16 JPD 3 - PROCENTNÍ ZASTOUPENÍ VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ K 19.3.2009	54
GRAF 17 PŘEHLED ALOKOVANÝCH PROSTŘEDKŮ A FINANČNÍCH NÁROKŮ ZA JEDNOTLIVÉ PROGRAMY	55
GRAF 18 PŘEHLED ALOKOVANÝCH A VYČERPANÝCH PROSTŘEDKŮ ZA JEDNOTLIVÉ PROGRAMY	55
GRAF 19 PŘEHLED PROSTŘEDKŮ K DOČERPÁNÍ DO ČERVNA 2009 ZA JEDNOTLIVÉ PROGRAMY	56
GRAF 20 ALOKOVANÉ PROSTŘEDKY 2004-2006 ZA JEDNOTLIVÉ PROGRAMY....	57
GRAF 21 VYČERPANÉ PROSTŘEDKY K 19.3.2009 ZA JEDNOTLIVÉ PROGRAMY ..	57

Seznam příloh

- Příloha A Strukturální fondy 2004-2006: Regiony způsobilé pro Cíl 1 a Cíl 2
- Příloha B Zastoupení oblastí podpory v jednotlivých operačních programech
- Příloha C Rámcový systém implementace operačních programů
- Příloha D SROP
- Příloha E OP Infrastruktura
- Příloha F OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
- Příloha G OP Rozvoj lidských zdrojů
- Příloha H OP Průmysl a podnikání
- Příloha I Jednotný programový dokument pro Cíl 2
- Příloha J Jednotný programový dokument pro Cíl 3
- Příloha K Aktuálnost dat z Monitorovacího systému strukturálních fondů

PŘÍLOHA A

Strukturální fondy 2004-2006: Regiony způsobilé pro Cíl 1 a Cíl 2

Structural Funds 2004-2006: Areas eligible under Objectives 1 and 2

Objective 1	Objective 2
Objective 1	Objective 2
Phasing-out (till 31/12/2005)	Objective 2 (partly)
Phasing-out (till 31/12/2006)	Phasing-out (till 31/12/2005)
Special programme	Phasing-out (partly) (till 31/12/2005)

0 100 500km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

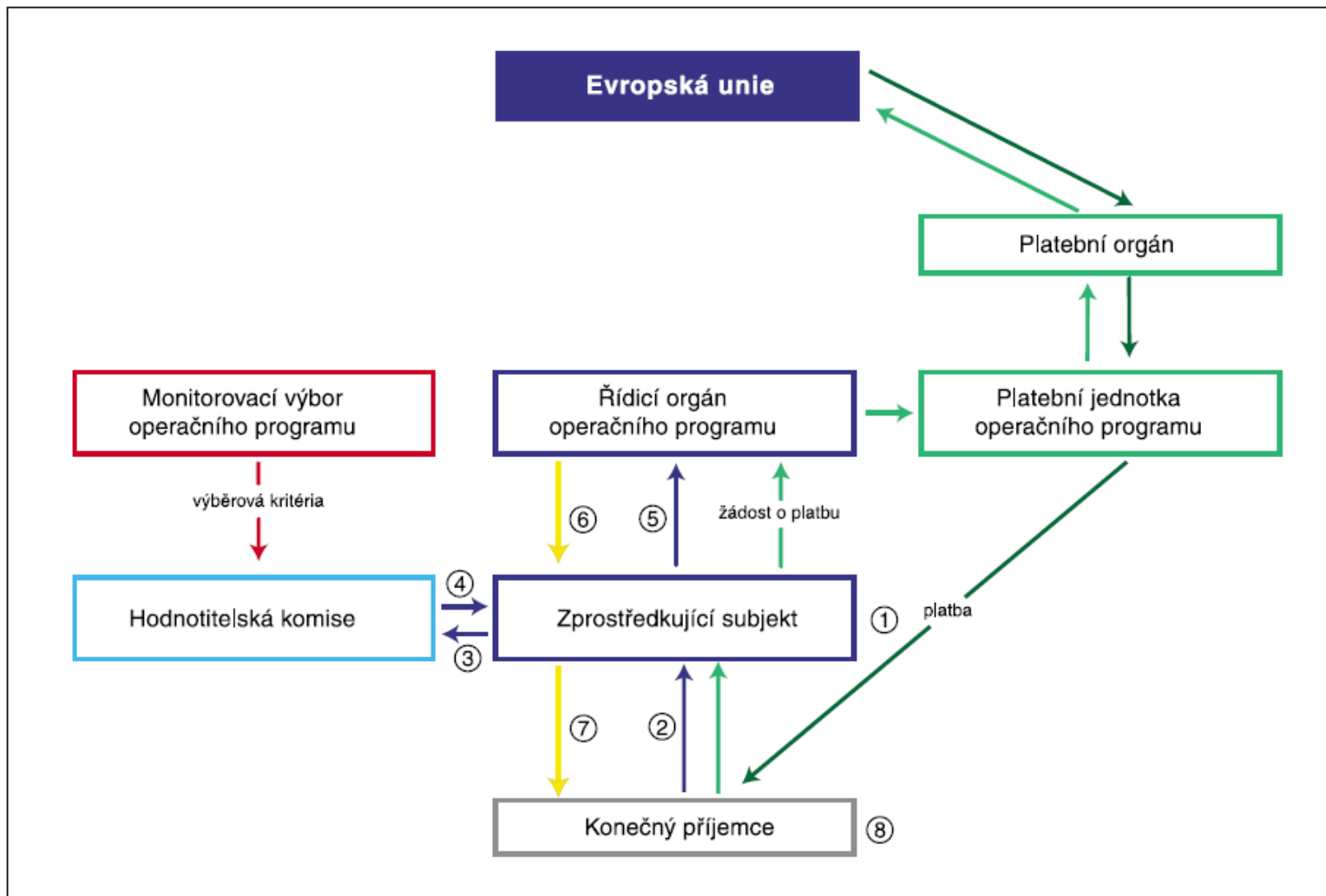
PŘÍLOHA B

Zastoupení oblastí podpory v jednotlivých operačních programech

OP	Cestovní ruch	Dopravní infrastruktura	Energetika	Životní prostředí	Telekomunikace, ICT	Velké podniky	Malé a střední podniky	Regionální rozvoj, revitalizace	Rozvoj venkova	Sociální integrace	Sociální a zdravotní infrastruktura	Věda a výzkum	Partnerství	Lidské zdroje a zaměstnanost	Zemědělství, rybolov	Lesnictví
OPPP			ano		ano	ano	ano	ano				ano		ano		
SROP	ano	ano			ano		ano	ano		ano	ano	ano	ano	ano		
OPRVMZ									ano					ano	ano	ano
OPI		ano	ano	ano				ano				ano				
OPRLZ						ano	ano			ano				ano		
JPD 2		ano		ano	ano		ano	ano		ano		ano				
JPD 3	ano									ano		ano		ano		
FS		ano		ano												

Zdroj: *Průvodce fondy Evropské unie* [5, s.27]

Rámcový systém implementace operačních programů

PŘÍLOHA C

Předkládání projektů konečnými příjemci, jejich posuzování a schvalování řídicím orgánem probíhá v těchto krocích:

1. Zprostředkující subjekt vyhlásí projektové kolo a stanový termín pro předložení projektových žádostí. Předkladatelé vyplní projektovou přihlášku.
2. Zprostředkující subjekt do ukončení kola přijímá a eviduje projektové přihlášky, následně provede formální kontrolu projektů. Data o projektech jsou vložena do Monitorovacího systému strukturálních fondů. Formálně nevyhovující projekty jsou vráceny předkladatelům.
3. Zprostředkující subjekt sestaví seznam předložených projektů (long-list).
4. Hodnotitelská komise na základě výběrových kritérií stanovených monitorovacím výborem posoudí projekty z odborného hlediska. Podle bodového ohodnocení sestaví návrh pořadí projektů vhodných k financování (short-list).
5. Zprostředkující subjekt sestaví na základě hodnocení komise seznam projektů, které předloží ke schválení řídicímu orgánu.
6. Řídicí orgán schválí seznam projektů, které budou podpořeny, včetně alokace prostředků na jednotlivé projekty.
7. Zprostředkující subjekt informuje předkladatele projektů o rozhodnutí řídicího orgánu. Předloží mu též návrh smlouvy s konečným příjemcem, jenž obsahuje podmínky nabízeného spolufinancování ze strukturálních fondů.
8. Podepsáním kontraktu mezi zprostředkujícím subjektem a konečným příjemcem. Řídicí orgán předá smlouvy pro informaci platební jednotce i platebnímu orgánu. Informace o smlouvách vloží řídicí orgán do Monitorovacího systému strukturálních fondů.

PŘÍLOHA D

SROP Priorita/opatření	Celková alokace 2004-2006		Finanční nároky (tis. Kč)	% finančních nároků z celkové alokace 2004-2006	Vyčerpané prostředky k 19.3.2009		% čerpání z celkové alokace 2004-2006
	tis. Kč	%			tis. Kč	tis. Kč	
1. Regionální podpora podnikání	1 278 905,04	9,94	3 197 832,32	250,04	1 254 125,51	9,74	98,06
1.1 Podpora podnikání ve vybraných regionech	1 278 905,04	9,94	3 197 832,32	250,04	1 254 125,51	9,74	98,06
2. Regionální rozvoj infrastruktury	5 581 561,45	43,36	9 894 125,53	177,26	5 869 133,37	45,56	105,15
2.1 Rozvoj dopravy v regionech	4 305 616,47	33,45	6 979 469,47	162,10	4 470 734,87	34,71	103,83
2.2 Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech	637 972,52	4,96	1 411 733,85	221,28	674 663,25	5,24	105,75
2.3 Regenerace a revitalizace vybraných měst	637 972,46	4,96	1 502 922,21	235,58	723 735,25	5,62	113,44
3. Rozvoj lidských zdrojů v regionech	2 615 216,71	20,32	6 178 022,37	236,23	2 596 598,67	20,16	99,29
3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech	1 275 702,73	9,91	4 029 168,21	315,84	1 370 685,42	10,64	107,45
3.2 Podpora sociální integrace v regionech	1 017 806,53	7,91	1 778 681,03	174,76	921 052,91	7,15	90,49
3.3 Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů	321 707,45	2,50	370 173,13	115,07	304 860,34	2,37	94,76
4. Rozvoj cestovního ruchu	3 062 392,68	23,79	17 576 257,39	573,94	2 933 865,39	22,78	95,80
4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch	716 526,78	5,57	1 541 987,94	215,20	679 691,66	5,28	94,86
4.2 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	2 345 865,90	18,22	16 034 269,45	683,51	2 254 173,73	17,50	96,09
5. Technická pomoc	334 528,86	2,60	424 360,30	126,85	227 806,72	1,77	68,10
CELKEM	12 872 604,73	100,00	37 270 597,91	289,53	12 881 529,65	100,00	100,07

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat [23]

PŘÍLOHA E

OP Infrastruktura Priorita/opatření	Celková alokace 2004-2006		Finanční nároky (tis. Kč)	% finančních nároků z celkové alokace 2004-2006	Vyčerpané prostředky k 19.3.2009		% čerpání z celkové alokace 2004-2006
	tis. Kč	%			tis. Kč	%	
1. Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu	2 381 961,49	34,12	3 800 455,97	159,55	2 354 959,70	36,17	98,87
1.1 Modernizace tratí celostátního významu a důležitých železničních uzlů	1 071 892,38	15,36	1 245 494,25	116,20	1 104 013,79	16,96	103,00
1.2 Výstavba a modernizace silnic I. třídy	952 771,75	13,65	1 945 629,23	204,21	886 755,74	13,62	93,07
1.3 Modernizace civilních letišť nadregionálního významu	119 088,39	1,71	219 730,49	184,51	127 635,45	1,96	107,18
1.4 Výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest	238 208,96	3,41	389 602,00	163,55	236 554,72	3,63	99,31
2. Snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí	420 332,95	6,02	724 574,80	172,38	277 212,84	4,26	65,95
2.1 Realizace ochranných opatření na dopravní síti k zabezpečení ochrany životního prostředí	212 747,17	3,05	325 807,33	153,14	165 482,87	2,54	77,78
2.2 Podpora kombinované dopravy	81 494,95	1,17	152 401,38	187,01	58 819,00	0,90	72,18
2.3 Podpora zavádění alternativních paliv	84 072,85	1,20	174 638,85	207,72	31 035,81	0,48	36,92
2.4 Studijní a výzkumné projekty k zabezpečování problematiky zlepšení životního prostředí z hlediska dopravy	42 017,98	0,60	71 727,24	170,71	21 875,16	0,34	52,06
3. Zlepšování environmentální infrastruktury	4 025 914,00	57,68	15 779 256,00	391,94	3 800 536,09	58,37	94,40
3.1 Obnova environmentálních funkcí území	368 164,90	5,27	1 853 160,00	503,35	331 065,88	5,08	89,92
3.2 Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství	2 125 410,48	30,45	9 945 134,00	467,92	2 068 852,38	31,78	97,34
3.3 Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší	607 068,70	8,70	1 884 031,00	310,35	537 346,57	8,25	88,51
3.4 Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží	925 269,93	13,26	2 096 931,00	226,63	863 271,25	13,26	93,30
4. Technická pomoc	151 919,51	2,18	104 855,65	69,02	78 168,20	1,20	51,45
CELKEM	6 980 127,94	100,00	20 409 142,42	292,39	6 510 876,82	100,00	93,28

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat [19]

PŘÍLOHA F

OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství Priorita/opatření	Celková alokace 2004-2006		Finanční nároky (tis. Kč)	% finančních nároků z celkové alokace 2004-2006	Vyčerpané prostředky k 19.3.2009		% čerpání z celkové alokace 2004-2006
	tis. Kč	%			tis. Kč	%	
1. Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnímu hospodářství	2 812 284,73	57,08	3 716 885,52	132,17	2 676 326,72	57,51	95,17
1.1 Investice do zemědělského majetku/zemědělských podniků	2 289 931,85	46,48	3 119 299,97	136,22	2 229 808,41	47,91	97,37
1.2 Zlepšení zpracování zemědělských výrobků a jejich marketing	283 220,21	5,75	358 070,00	126,43	243 821,30	5,24	86,09
1,3 Lesní hospodářství	239 132,67	4,85	239 515,56	100,16	202 697,00	4,36	84,76
2. Rozvoj venkova, rybářství a odborné vzdělávání	2 065 507,29	41,92	2 450 264,52	118,63	1 967 743,68	42,28	95,27
2.1 Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí	1 935 620,60	39,28	2 319 880,38	119,85	1 853 724,62	39,83	95,77
2.2 Odborné vzdělávání	18 156,18	0,37	14 841,61	81,74	12 232,33	0,26	67,37
2.3 Rybářství	111 730,51	2,27	115 542,53	103,41	101 786,73	2,19	91,10
2.3 Technická pomoc	49 357,11	1,00	11 846,93	24,00	9 617,00	0,21	19,48
CELKEM	4 927 149,13	100,00	6 178 996,97	125,41	4 653 687,40	100,00	94,45

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat [22]

PŘÍLOHA G

OP Rozvoj lidských zdrojů Priorita/opatření	Celková alokace 2004-2006		Finanční nároky (tis. Kč)	% finančních nároků z celkové alokace 2004-2006	Vyčerpané prostředky k 19.3.2009		% čerpání z celkové alokace 2004- 2006
	tis. Kč	%			tis. Kč	%	
1. Aktivní politika zaměstnanosti	2 907 017,96	32,18	6 885 021,49	236,84	2 168 261,75	31,35	74,59
1.1 Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání	2 431 510,29	26,92	6 337 728,26	260,65	1 901 480,77	27,49	78,20
1.2 Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti	475 507,67	5,26	547 293,23	115,10	266 780,99	3,86	56,10
2. Sociální integrace a rovnost příležitostí	1 211 257,51	13,41	4 143 174,37	342,06	972 619,04	14,06	80,30
2.1 Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	905 363,65	10,02	3 015 945,40	333,12	729 463,96	10,55	80,57
2.2 Rovné příležitosti pro ženy a muže na trhu práce	215 562,76	2,39	815 912,74	378,50	148 448,46	2,15	68,87
2.3 Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb	90 331,10	1,00	311 316,24	344,64	94 706,62	1,37	104,84
3. Rozvoj celoživotního učení	3 052 368,89	33,79	8 217 081,22	269,20	2 477 572,36	35,82	81,17
3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání	1 552 052,02	17,18	3 654 035,26	235,43	1 347 249,23	19,48	86,80
3.2 Podpora terciálního vzdělávání, výzkumu a vývoje	517 350,64	5,73	1 494 747,69	288,92	540 563,23	7,82	104,49
3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání	982 966,23	10,88	3 068 298,27	312,15	589 759,90	8,53	60,00
4. Adaptabilita a podnikání	1 431 336,84	15,85	5 520 318,29	385,68	995 474,39	14,39	69,55
4.1 Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti	827 761,06	9,16	3 903 432,66	471,57	578 089,38	8,36	69,84
4.2 Specifické vzdělávání	603 575,77	6,68	1 616 885,63	267,88	417 385,02	6,03	69,15
5. Technická pomoc	431 125,55	4,77	552 792,27	128,22	303 053,07	4,38	70,29
CELKEM	9 033 106,75	100,00	25 318 387,64	280,28	6 916 980,61	100,00	76,57

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat [21]

PŘÍLOHA H

OP Průmysl a podnikání Priorita/opatření	Celková alokace 2004-2006		Finanční nároky (tis. Kč)	% finančních nároků z celkové alokace 2004-2006	Vyčerpané prostředky k 19.3.2009		% čerpání z celkové alokace 2004- 2006
	tis. Kč	%			tis. Kč	%	
1. Rozvoj podnikatelského prostředí	3 440 364,84	46,55	8 255 457,75	239,96	3 168 347,87	46,94	92,09
1.1 Infrastruktura pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace	1 182 515,81	16,00	3 236 943,00	273,73	1 285 806,31	19,05	108,73
1.2. Rozvoj podnikatelské infrastruktury	1 617 162,41	21,88	4 247 990,25	262,68	1 471 873,51	21,81	91,02
1.3 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v průmyslu a v podnikání	271 150,44	3,67	474 450,75	174,98	228 540,76	3,39	84,29
1.4 Rozvoj informačních a poradenských služeb	369 536,18	5,00	296 073,75	80,12	182 127,29	2,70	49,29
2. Rozvoj konkurenceschopnosti podniků	3 675 979,69	49,74	10 649 295,85	289,70	3 427 462,54	50,78	93,24
2.1 Zakládání a rozvoj malých a středních podniků	1 916 253,27	25,93	4 721 511,10	246,39	1 855 985,70	27,50	96,85
2.2 Podpora inovací výrobků, technologií a služeb	1 128 687,75	15,27	3 776 508,00	334,59	974 746,65	14,44	86,36
2.3 Snižování energetické náročnosti a vyšší využívání obnovitelných zdrojů energie	631 038,67	8,54	2 151 276,75	340,91	596 730,19	8,84	94,56
3. Technická pomoc	274 379,21	3,71	0,00	0,00	153 649,43	2,28	56,00
CELKEM	7 390 723,74	100,00	18 904 753,60	255,79	6 749 459,84	100,00	91,32

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat [20]

PŘÍLOHA I

Jednotný programový dokument pro Cíl 2 Priorita/opatření	Celková alokace 2004-2006		Finanční nároky (tis. Kč)	% finančních nároků z celkové alokace 2004-2006	Vyčerpané prostředky k 19.3.2009		% čerpání z celkové alokace 2004- 2006
	tis. Kč	%			tis. Kč	%	
1. Revitalizace a rozvoj městského prostředí	1 519 219,06	75,21	3 207 213,15	211,11	1 445 398,96	78,58	95,14
1.1 Dopravní systémy podporující přeměnu městského prostředí	602 231,57	29,81	1 300 512,33	215,95	561 479,21	30,53	93,23
1.2 Regenerace poškozených a nevhodně využívaných ploch	531 726,66	26,32	1 121 201,72	210,86	522 990,44	28,43	98,36
1.3 Veřejná infrastruktura zlepšující kvalitu života zejména na sídlištích	385 260,83	19,07	785 499,11	203,89	360 929,31	19,62	93,68
2. Vytváření podmínek budoucí prosperity vybraného území	450 400,61	22,30	679 950,08	150,97	361 491,26	19,65	80,26
2.1 Zvýšení kvality partnerství veřejného a soukromého, neziskového sektoru, vědy a výzkumu	213 336,89	10,56	340 574,42	159,64	165 227,17	8,98	77,45
2.2 Podpora malého a středního podnikání; příznivé podnikatelské prostředí	160 316,19	7,94	211 583,46	131,98	142 582,62	7,75	88,94
2.3 Rozvoj strategických služeb na podporu informační společnosti v Praze	76 747,52	3,80	127 792,21	166,51	53 681,46	2,92	69,95
3. Technická pomoc	50 392,90	2,49	62 490,46	124,01	32 408,68	1,76	64,31
CELKEM	2 020 012,57	100,00	3 949 653,70	195,53	1 839 298,90	100,00	91,05

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat [17]

PŘÍLOHA J

Jednotný programový dokument pro Cíl 3 Priorita/opatření	Celková alokace 2004-2006		Finanční nároky (tis. Kč)	% finančních nároků z celkové alokace 2004-2006	Vyčerpané prostředky k 19.3.2009		% čerpání z celkové alokace 2004-2006
	tis. Kč	%			tis. Kč	%	
1. Aktivní politika zaměstnanosti	266 526,77	16,00	665 308,22	249,62	106 302,11	7,85	39,88
1.1 Rozšíření a zvýšení adresnosti aktivní politiky zaměstnanosti	266 526,77	16,00	665 308,22	249,62	106 302,11	7,85	39,88
2. Sociální integrace a rovnost příležitostí	399 790,13	24,00	980 630,14	245,29	360 551,53	26,63	90,19
2.1 Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	333 158,45	20,00	782 954,28	235,01	296 591,42	21,91	89,02
2.2 Sladění rodinného a pracovního života	49 973,77	3,00	147 512,78	295,18	46 186,98	3,41	92,42
2.3 Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb	16 657,91	1,00	50 163,09	301,14	17 773,12	1,31	106,69
3. Rozvoj celoživotního učení	483 079,80	29,00	1 719 467,36	355,94	457 073,32	33,76	94,62
3.1 Rozvoj počátečního vzdělávání jako základu celoživotního učení a z hlediska potřeb trhu práce a ekonomiky znalostí	283 357,97	17,01	902 248,34	318,41	277 704,18	20,51	98,00
3.2 Rozvoj dalšího vzdělávání	199 721,84	11,99	817 219,02	409,18	179 369,14	13,25	89,81
4. Adaptabilita a podnikání	433 106,06	26,00	1 098 384,24	253,61	382 281,91	28,24	88,27
4.1 Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek jako podpora konkurenceschopnosti	152 421,06	9,15	543 328,99	356,47	123 501,76	9,12	81,03
4.2 Spolupráce výzkumných a vývojových pracovišť s podnikatelskou sférou, podpora inovací	194 063,82	11,65	351 908,97	181,34	179 535,84	13,26	92,51
4.3 Rozvoj cestovního ruchu	86 621,18	5,20	203 146,28	234,52	79 244,32	5,85	91,48
5. Technická pomoc	83 289,59	5,00	89 136,07	107,02	47 509,16	3,51	57,04
CELKEM	1 665 792,36	100,00	4 552 926,04	273,32	1 353 718,02	100,00	81,27

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat [18]

PŘÍLOHA K

Aktuálnost dat z Monitorovacího systému strukturálních fondů

Název programu	Poslední aktualizace dat
EQUAL	19.3.2009 3:04:49
FOND SOUDRŽNOSTI	19.3.2009 1:53:47
INTERREG III A	19.3.2009 1:22:34
INTERREG III B	19.3.2009 2:03:32
JEDNOTNÝ PROGRAMOVÝ DOKUMENT PRO CÍL 3 REGIONU HL. M. PRAHA	19.3.2009 4:01:59
JPD CÍL 2 PRAHA	18.3.2009 3:27:20
OP INFRASTRUKTURA - DOPRAVA	19.3.2009 3:40:07
OP INFRASTRUKTURA - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	19.3.2009 0:11:10
OP PRŮMYSL A PODNIKÁNÍ	19.3.2009 5:28:43
OP ROZVOJ VENKOVA A MULTIFUNKČNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ	29.1.2009 15:40:56
OPERAČNÍ PROGRAM ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ	19.3.2009 4:15:05
SPOLEČNÍ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM	18.3.2009 0:55:23

Zdroj: *MSSF aktuálnost dat* [16]